

INFORMATOR NSPRV

BESPLATAN PRIMERAK

sindiso@sbb.rs
www.nsprv.org

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 3 • AVGUST 2009 • BROJ 27

ПРОТЕСТ СРПС „И УЧИТЕЉИ СУ ВАЖНИ“

Синдикат радника у просвети Србије (СрпС) организовао је веома успешан протест. Оборужани бројним заставама и транспарентима чланови СрпС (НСПРВ и СОБ) подржани од стране руководства из Синдиката организација правосудних органа Србије (СОПОС) и УСС “Слога” су из београдског парка Маџеж у колони прошетали до министарства рада и социјалне политике где су и одржали митинг.

Протест СрпС организован због тога што Одбор за утврђивање репрезентативности и Министарство рада у дужем периоду опстру-

ишу поступак доказивања репрезентативности нових синдиката. На тај начин, у социјалном дијалогу и колективном преговарању, по инерцији учествују синдикати којима је репрезентативност одавно истекла (ГСПРС „Независност“ и Синдикату образовања Србије – репрезентативност је истекла 12. септембра 2008. године, а УСПРС – репрезентативност је истекла 19. јануара 2009. године), као и нерепрезентативна синдикална централа УГС „Независност“ којој је репрезентативност истекла још у јануару 2008. године.

(Насиљавак на сџр. 3)

ДР ТОМИСЛАВ ЖИВАНОВИЋ И ГСПРС „НЕЗАВИСНОСТ“ ОСУЂЕНИ

Први Општински суд у Београду је ставио тачку на клевете које су др Томислав Живановић, као главни и одговорни уредник Билтена ГСПРС „Независност“ и лице овлашћено за заступање тог синдиката, нанели Ранку Хрњазу у Билтену бр. 66. синдиката „Независност“, чланком „Хрњаз без печата“. Наиме, суд је Живановића и ГСПРС „Независност“ прогласио

кривим и обавезним „да Хрњазу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова, услед повреде угледа и части, солидарно сиплате износ од 150.000 динара са законском затезном каматом, почев од 18.06.2009. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења“.

(Насиљавак на сџр. 5)

СОС СМАЊИО НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ПРЕВОЗ

У присуству члана градског већа Суботице задуженог за образовање, Слободана Чампрага, настављени су преговори представника синдиката просветних радника у Суботици, и представника градске власти у вези са начином надокнаде путних трошкова. У преговорима су, као и први пут, учествовали: Љубица Киселички, помоћница градоначелника задужена за образовање, Слободан Чампраг и Елизабета Кулханек, правник. У име Самосталног синдиката учествовали су: Зорица Карановић и Милан Поповић из СОС, а у име НСПРВ Звездана Ђирковић, члан градског одбора и Јелена Зејак, координатор ГО НСПРВ.

На другој рунди преговора попуњен је на потписивање нови Споразум који је претходно усаглашен од стране градских власти и представника СОС. Ј. Зејак и З. Ђирковић су изнеле став градског одбора НСПРВ, који је наишао на неразумевљење од стране колега из СОС-а, а наравно, и госпође Киселички која је на то рекла да ми из НСПРВ нисмо желели да сарађујемо.

Споразум који је потписан од стране представника Самосталног синдиката и Града садржи нове услове под којима ће запослени у просвети остваривати право на путне трошкове:

1. Право на путне трошкове убудуће имаће само запослени који станују на удаљености већој од 2,5 км од школе.

2. Онај ко се определи за надокнаду у новцу, добијаће 75% од износа месечне карте што уствари износи 60% од стварних трошкова.

3. Они запослени који станују ван општине Суботица, путне трошкове ће добити само до границе општине!!!

На тај начин “самосталци” су, по ко зна по који пут, оставили колеге без онога што им по закону припада - трошкова превоза у пуном износу и на тај начин аминовали насиље градске владе над запосленим у просвети и не само то – прихватањем тачке 3. Споразума они су постали судионици у неуставној и дискриминаторској одредби колега који имају пребивалиште ван града Суботице.

Уследила је, на Отвореном универзитету у Суботици, веома посећена конференција НСПРВ за средства информисања (четири телевизијске екипе и десетак новинара штампањих медија). На конференцији је било речи о новом „крвном закону“ и школској легислативи – говорио је професор Ковач, преговорима ГО НСПРВ и управе за град Суботицу – говорила је Јелена Зејак и разлозима НСПРВ и СрпС за протест који је одржан 30.06.2009. године – Звездана Ђирковић. За медије мађарском језику о овим темама говорила је Отилија Чешљар Киш.

(Реакције из ГУ Суботица и НСПРВ сџр. 6)

И „КРОВНИ ЗАКОН“ НА ЧЕКАЊУ

Иако је сет више закона упућен на усвајање по хитној процедури и расправа завршена до краја јула (за „наше“ законе две недеље раније) усвајање свих ових закона је одложено за сам крај августа, јер је усвајање „школских закона“ условљено усвајањем медијског закона, а за који не постоји већина у Скупштини. (Насиљавак на сџр. 5)

У овом броју можете још читати:

УРЕЂЕЊЕ СЕНТАНДРЕЈСКЕ ПРЕПАРАНДИЈЕ.....	стр. 2.
ШКОЛСКА ГОДИНА БЕЗ ШТРАЈКОВА	стр. 4.
СОЦИЈАЛНИ ДИЈАЛОГ, ШТА ТО БЕШЕ?	стр. 6.
ЧИЈЕ СУ „НЕВЛАДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ“?.....	стр. 7.
НЕМАЧКА: НИЈЕ СВЕ У УЧЕЊУ	стр. 8.
СВИ ЧЛАНОВИ НСПРВ ОСИГУРАНИ	стр. 9.
ЛЕТО БЕЗ ИНФЛАЦИЈЕ.....	стр. 10.
УСЛОВИ ЗА ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА	стр. 11.
ДЕДА И УНУК ЗАЈЕДНО ДИПЛОМИРАЛИ.....	стр. 12.

UREĐENJE SENTANDREJSKE PREPARANDIJE

Školovani za stručne i valjane učitelje svoje nacije

Unutrašnje uređenje sentandrejske Preparandije usaglašeno je sa uređenjem sličnih nemačkih škola, shodno planu koji je Nestorović razradio sa pomenutim direktorom bečkog konvikta, savetnikom Langom.

Na čelu Preparandije stajalo je Nastavničko veće (Consessus litterarius – učebnoje zasjedanje), koje je rukovalo svim tekućim poslovima škole. Njega su sačinjavali profesori i katiheta, i ono je predstavljalo instituciju pred spoljnim svetom. Sve naredbe i reskripti vrhovnog školskog inspektora upućeni su njemu. Učenici su bili ovlašćeni da jedino njemu upućuju svoje molbe i žalbe. Na njegovom čelu stajao je senior – gotovo uvek katiheta u zvanju titularnog profesora. Ovaj je savizao sednice, predsedavao njima, izvršavao odluke Veća i obavljao zvaničnu korespondenciju u njegovo ime sa vrhovnim školskim inspektorom. Zapisnike sednica Veća potpisivali su svi profesori i katiheta.

Direktor, u ličnosti vrhovnog školskog inspektora, bio je najviši upravni organ škole. On je prenosio naredbe vrhovnih organa državne vlasti na Nastavničko veće, davao njihovo merodavno tumačenje, primao izveštaje od Veća i uopšte se starao da obrazovno-vaspitni proces u Preparandiji teče u duhu nacionalnih tradicija i podaničke vernosti vladajućoj kući.

Škola ima laički karakter, i crkvena jurisdikcija nema nikakvog prava mešanja u njene unutrašnje poslove.

Što se tiče profesora, njihova je osnovna dužnost „da se pridržavaju duha Preparandije, izraženog u nastavnom planu i nastavnim sadržinama”. Oni su dužni da naučnu materiju iz programa prenose na praktičan i lako razumljiv način, izbegavajući svaku preopširnost. Radi proveravanja efikasnosti svog rada, oni će održavati redovne mesečne ispite da bi konstatovali u kojoj meri su učenici usvojili ispredavanu materiju.

Profesori će, dalje, obratiti pažnju da učenici redovno i uredno pohađaju Preparandiju i da na nastavu dolaze čisti i pristojno odeveni, kao i da neprestano paze na disciplinu i red u Školi.

Oni su dužni da svoje odnose prema učenicima podese tako da posluže kao uzor učeničkog ponašanja; da ih upućuju na ukazivanje poštovanja predstavnicima vlasti, sveštenstvu i bivšim učenicima Škole. U ophođenju sa učenicima uzdržavaće se od bilo kakvih grubosti ili ponižavajućih izraza.

Jedna od glavnih briga profesora biće da usade u svest učenika potrebu apsolutne odanosti vladaru i otadžbini kako bi još u Školi od njih stvorili pokome podanike austrijskoj vladajućoj kući.

Profesori su dužni da vode privatne beleške o prilježnosti i napredovanju u nauci i moralnom vladanju učenika i da po savesti i ličnoj odgovornosti podnose svakog meseca na uvid vrhovnom školskom inspektor, kao direktoru Škole.

U slučaju da je neko od učenika Preparandije sklon kakvim nastrojnostima ili je počinio neku nedozvoljenu radnju, i time nanese štetu ostalim učenicima ili građanima mesta, a samim tim i svojoj školi okrnjio ugled, profesori će takođe biti dužni da o tome obaveste vrhovnog školskog inspektora.

U slučaju oboljenja nekog od učenika, profesori će se postarati da se obolelom što hitnije ukaže potrebna lekarska pomoć.

Profesori su dužni da obaveste blagovremeno učenike o zabrani napuštanja Sentandreje bez odobrenja Nastavničkog saveta.

Dužnost profesora je da se neprestano staraju da se učenici uredno obučavaju u crkvenom pojanju i u bogoslužbenim radnjama, i u tom pogledu ukazivati svu potrebnu pomoć katiheti. Tako, svakog dana određeni broj učenika prisustvovalaće bogoslužjenjima u crkvi, obično pre početka redovne nastave, i naučiti sve molitve i crkvene pesme koje će kao ubuduće učitelji morati da znaju.

Dužnost katihete je da učenicima pruža versko i moralno vaspitanje u duhu načela istočno-pravoslavne crkve, sadržanih u velikom i malom Katihizisu, kao i da kod njih razvija ljubav prema vladajućoj kući Habsburgovaca i otadžbini Austriji. On će se posebno zauzeti da učenici što temeljnije usvoje znanja iz Svetog pisma Starog i Novog zaveta, a svoja izlaganja će usmeriti tako da budu lako shvatljiva svim slušaocima. U njima će konsekventno izbegavati sve što bi vredalo druge religije ili pobuđivalo mržnju protiv njih, trudeći se da rasprši sva loša preubedenja preparanada na tom planu. Dalje će se truditi da češćim egzortacijama ulije u preparande moralne principe koji će od njih stvoriti valjane i čestite ljude, i pripremiti ih na taj način za budući građanski život. Vršiće dužnost ispovednika preparanada i staraće se da redovno odlaze na bogoslužjenja i primaju sveto pričesće. Pitomce trećeg tečaja koristeći u crkvenom pojanju i postepeno će uvoditi u Tipik.

O svom radu kao i o napredovanju omladine u moralnom vladanju i izučavanju nauke o veri i moralu katiheta će redovno mesečno pismeno izveštavati vrhovnog školskog inspektora.

Dužnost je učenika Preparandije da se nastavom u Preparandiji osposobe za stručne i valjane učitelje omladine svoje nacije. Oni su obavezni da redovno pohađaju nastavu u Školi i da prema svojim profesorima i katiheti gaje osobito poštovanje. U Školi i

van nje preparandi su dužni da vode pristojan, uredan i moralan život. Prema meštanim svih staleža ophodiće se tako da ovi u njima vide budućeg uzornog vaspitača njihove dece. Preparandima se najstrože zabranjuje da posećuju kafane, lokale za igranke i slična javna mesta i da se kartaju. Takođe im se zabranjuje da napuštaju Sentandreju i odlaze u susedna mesta pod bilo kakvim izgovorom, osim u izuzetnim slučajevima, kada će dobiti dozvolu za to od nadležnog profesora, i to najviše na tri dana. Učenicima koji se ističu u učenju i vladanju može se izdati dozvola za davanje privatnih časova (korepeticija) u vannastavnom vremenu. Preparandi su obavezni da svakodnevno, pre početka redovne nastave, odlaze u crkvu, a nedeljom i praznicima da prisustvuju bogoslužjenjima. Kako u Sentandreji ima više crkava, preparandi će u svakoj od njih imati posebno odeljenje koje će posećivati pojedinačno i ispunjavati propise predviđene nastavnim planom i programom. Isto tako, oni će ispunjavati svoje hrišćanske obaveze u duhu crkvenih zakona, pridržavati se propisanih postova, primati sveto pričesće i drugo. Ukoliko se dogodi da neko od učenika neuredno pohađa predavanja i u toku školovanja pokaže malo ili nimalo uspeha u radu, takav učenik će se zadržati da propuštena predavanja još jedanput odsluša. Ako se i onda utvrdi da propušteno nije nadoknadio, udaljiće se iz Škole s napomenom da je nesposoban za zvanje za koje se priprema te da se ne može primiti ni u koju drugu učiteljsku školu. Iz škole će se udaljiti i učenici koji se zbog lošeg vladanja i svakojakog zastranjivanja, i nakon ponovljenih opomena, nisu popravili, o čemu će biti obavesteni i odgovarajući distriktni školski direktori, koji o tome treba da obaveste sve osnovne i druge škole srpske nacije. Najzad, pri primanju u službu svršenih preparanda vodiće se računa da se bolja učiteljska mesta dodele svršenim učenicima koji su se za sve vreme školovanja odlikovali samopregornim radom i uzornim moralnim vladanjem.

Učenici su iz učenja i vladanja (in traditis studiorum, quam etiam in morali animi cultura – in moribus) ocenjivani ocenama eminens, classis Iae, classis IIae, classis IIIae.

Kandidati koji nisu dobili prelaznu ocenu ili zbog dužeg odsustvovanja sa predavanja nisu bili ocenjeni morali su da ponove razred.

Radi upoznavanja sa rezultatima rada profesora i učenika u Preparandiji su bili zavedeni sledeći ispit:

a) mesečni (examen mensuale), tačnije neka vrsta internog kolokvija, bez prisustva javnosti, kojom prilikom je vršena i rekapitulacija prednog gradiva;

b) tromesečni (examen trimestrale), javni ispit nakon svaka tri meseca, u prisustvu javnosti, kojom prilikom su kvalifikovani učenici prema pokazanom uspehu iz svih predmeta i izveštavan vrhovni školski inspektor;

v) semestralni (examen semestrale) na završetku svakog tečaja od pet meseci. I ovaj je ispit bio javan i održavan sa velikom svečanošću u prisustvu budimskog vladike, predstavnika županijskih i lokalnih vlasti i odabranog građanstva, a predsedavao mu je vrhovni školski inspektor ili, u njegovom odsustvu, distriktni ili lokalni inspektor. Za ovaj ispit Nastavničko veće Preparandije uručivalo je posebne pismene pozive pomenutim licima. Ispit je trajao po desetak dana, obično koncem marta i u prvoj polovini septembra, a počinjao je službom božjom i prizivanjem svetog duha u sabornoj crkvi. Na kraju ispita klasifikovani su učenici iz svih predmeta i o tome izveštavan vrhovni školski inspektor radi evidencije pri postavljanju svršenih preparanada iz „štacije“.

Učenici su se izdržavali uglavnom o svom trošku ili, ako su bili u radnom odnosu, o trošku opštine koja ih je plaćala. Plaćanje je bilo u naturi i nešto u gotovom novcu. Stanovali su u privatnim kućama, gde su dobijali stan i hranu po veoma pristupačnoj ceni, i gde su bili zaštićeni od bilo kakvih neprijatnosti, o čemu se starao sam Nestorović, konsultujući se neprestano sa mesnim obšestvom. Pri osnivanju škole, osmorica su došla u Sentandreju iz udaljenih krajeva bosonogi, lako odeveni i bez mogućnosti da se sami izdržavaju. Njih je opština, na zauzimanje Nestorovićevo, smestila u najbogatije kuće u gradu, na besplatan stan i hranu i podarila im toplu odeću, udžbenike i ostale potrepštine. Šta više, Nestorović se lično zauzeo kod učitelja u mestu da ovim učenicima obezbede privatne časove u dobrostojećim kućama, uz odgovarajuću novčanu naknadu i u vannastavnom vremenu.

Međutim, od samo osnivanja Preparandije, Nestorović je pomišljao na mogućnost otvaranja konvikta za siromašne učenike, pa je s tim u vezi radio na prikupljanju posebnih dobrovoljnih priloga u ovu svrhu i obezbeđenju odgovarajuće zgrade, životnih namirnica, ogrjevnog drveta i drugih neophodnih stvari. U svom dopisu protoprezviterima budimске eparhije od 7. septembra 1813. godine, vrhovni školski inspektor je pozvao na prikupljanje priloga od imućnih rodoljuba, a u drugom, od 23. septembra iste godine, tražio je od distriktnog školskog direktora budimskog školskog distrikta da se postara za ostalo. Prilozi su odmah počeli da pristižu od obšestava, sveštenstva, trgovaca, senatora i rodoljubivih građana iz maltene svih imućnijih opština budimске eparhije, tako da je konvikt pri sentandrejskoj Preparandiji mogao da primi prve pitomce već 1. novembra 1813. godine. U prvoj godini bilo ih je trideset, kako je Nestorović i predvideo, ali se vremenom njihov broj neprestano smanjivao, tako da ih je u leto 1816. godine bilo svega deset. O konviktu su brinuli profesor Pavle Atanacković u svojstvu kuratora i Jeftimije Popanešković, lokalni školski direktor u ulozu direktora konvikta. Konvikt se izdržavao, osim od pomenutih dobrovoljnih priloga, još i od novca koji su za određeni broj pitomaca plaćali pojedini ugledni rodoljubi. Izbor pitomaca konvikta vršilo je Nastavničko veće Preparandije, a potvrđivao ga je vrhovni školski inspektor. Konviktu je svojim pozajmicama obilato izlazilo u susret direktor Popanešković.

ПРОТЕСТ СРПС „И УЧИТЕЉИ СУ ВАЖНИ“

(Наставак са стр. 1)

Последњег дана јуна месеца је у Београду одржан успешан протест Синдиката радника у просвети Србије. Оборужани бројним заставама и транспарентима чланови СрпС (НСПРВ и СОБ) подржани од стране колега из Синдиката организација правосудних органа Србије (СОПОС) и УСС “Слога” су из београдског парка Мањез у колони прошетали до министарства рада и социјалне политике где су одржали митинг. Говорили су Хаџи Здравко М Ковач генерални секретар СрпС и председник Синдиката Слога и УРСС Жељко Веселиновић. Затим је прочитан допис СрпС-а министру Расиму Љајићу.

У току протеста стигао је позив делегацији СрпС за пријем у министарству. Трочлану делегацију СрпС у саставу: Хаџи Здравко М. Ковач, Ранко Хрњаз и Слободан Брајковић примили су државни секретар у министарству рада г-ђа Снежана Лакићевић-Стојачић и секретар министарства просвете г-ђа Жељка Кнежевић. У том разговору синдикалци су убеђивани од стране представника два министарства да ће Одбор за утврђивање репрезентативности коначно почети да ради и да је постигнут договор да Одбором председава Ивана Вјештина из министарства рада. Уследило је и позив да представници СрпС-а присуствују седници овог одбора на првој седници. Након тога су Ранко Хрњаз и Слободан Брајковић и присуствовали седници Одбора који је ипак, како тако, почео да ради. Али закратко; већ након две јулске седнице сви су се разишли на одморе, а заинтересовани за утврђивање репрезентативности су и даље на чекању. Између осталих и СрпС, иако је руководство овог синдиката чекало на позив да приступи утврђивању репрезентативности и због тога није ни ишло на годишњи избор.

Подсећамо да је протест СрпС организован због тога што Одбор за утврђивање репрезентативности и Министарство рада и социјалне политике у дужем периоду опструирају поступак доказивања репрезентативности нових синдикалних и нових синдикалних централа. На тај начин, у социјалном дијалогу и колективном преговарању, учествују синдикати којима је репрезентативност одавно истекла (ГСПРС „Независност“ и Синдикату образовања Србије – репрезентативност је истекла 12. септембра 2008. године, а УСПРС – репрезентативност је истекла 19. јануара 2009. године), као и нерепрезентативна синдикална централа УГС „Независност“ којој је репрезентативност истекла још у јануару 2008. године. Због тога у Социјално-економском савету и трипартичним телима седе лажни представници запослених, а синдикати као што су СрпС иако имају доволан број приступница на старијих од годину дана, због опструкције не могу да докажу репрезентативност.

Тако су и поред своје воље представници СрпС искључени из преговарања у тренутку који је најкритичнији за просвету, јер је у току измена комплетне школске легислативе, а због издаје интереса од стране “репрезентативних” синдиката видљиве и код закључивања ПКУ за ОШ, СШ и домове ученика, запослени у просвети препуштени су на милост и немилост министарства које је, у потаји, припремило предлоге школских закона које ће многе просветне раднике оставити без посла и стимулативних отпремнина. Без регреса и топлог obroка, јубиларних награда, ноћног и прекорременог рада, накнада и бонуса... већ су остали. Стога они имају пуно право да траже да бране свој интерес и интерес делатности.

НСПРВ ће вас редовно извештавати шта је урађено, а затим и донети адекватне одлуке уколико се досадашња пракса Одбора настави. Како неслужбено сазнајемо и даље постоји намера да се опструира поступак доказивања репрезентативности синдиката који немају представнике у Одбору (то су сви сем СССС и УГС „Независност“), а у то нас уверавају и некоректности Одбора према колегама из УСС „Слога“ којима су мењани услови и статистика у току самог поступка, па им је из тог разлога и одбијена репрезентативност. Наравно, они истину могу „изгањати“ и судом, али то је дуг и спор пут, а времена за „свет рада“ има све мање, а рационализације стижу, ли стижу са свих страна.

Хаџи Здравко М. Ковач
Генерални секретар СрпС

Шта је СрпС на митингу поручио Расиму Љајићу, министру рада и социјалне политике?

Поштовани,

Разлог што смо се данас окупили испред здања министарства сте управо Ви. Ви сте онај који нам не дозвољава да одемо на заслужен одмор, након једне тешке школске године, већ се ламатамо улицама Београда. Све више смо убеђени да Ви лично „гушите“ социјални дијалог у Републици Србији, тиме што за социјалне партнере признајете синдикате и послодавце за које и сами знате да одавно нису репрезентативни. На тај начин, Ви глумите, а не водите социјални дијалог, а истовремено релевантним синдикатима у поступку утврђивања репрезентативности не желите да утврдите репрезентативност, јер би то нарушило идишу са тим организацијама и привид да у Србији постоји социјални дијалог, да се поштују међународне конвенције о праву и слободи удруживања, као и конвенције о колективном преговарању.

Све ово је једини закључак Вашег нечињења по низу дописа које смо Вам од почетка ове године поднели, као и због опструкције поступка доказивања репрезентативности овог, али и других синдиката. У томе Вам свесрдно помажу и други учесници „социјалног дијалога“ и чланови Социјално-економског савета.

За њих нам је и јасно да они желе да задрже стечене привилегије и позиције које им нуди чланство у СЕС-у и другим плаћеним трипартичним телима, иако то није уобичајено – да једни синдикати бране другима право на организовање, постојање и доказивање репрезентативности. Слична је логика и послодавачких удружења, али је потпуно неприхватљиво да Ви, који добро знате да то нису аутентични, већ лажни представници запослених и даље одржавате постојеће стање. Тиме сви заједно доводите у заблуду све запослене у Републици и тешку ситуацију чините још тежом.

И овом приликом ћемо Вас подсетити да је наш синдикат, али и други синдикати оспорили репрезентативност УГС „Независност“ (као што је уосталом, Асоцијација малих и средњих предузећа оспорила УПС). Како је синдикату Независност, пре годину и по дана истекла репрезентативност, једини излаз из овог нелегалног стања јесте поновно пребројавање синдиката и послодавца. Нажалост, ово се рефлектује и преноси и на гранске синдикате, као и на територијалне организације синдиката и послодавца, па се из нелегалне репрезентативности синдиката Независност и УПС по инерцији закључује да облици организовања и деловања ових организација су репрезентативни на гранском и/или територијалном нивоу, што онда умножава нелегалност до неиздрживости.

Данас је пред Вашим министарством, уже руководство нашег Синдиката. Међутим, уколико у следеће две недеље не одблокирате поступак утврђивања репрезентативности и не напустите пристрасност према Вашим садашњим социјалним партнерима, суочићете се са протестима широких размера, и још радикалнијим облицима протеста.

Стога од Вас захтевамо да: или „натерате“ Одбор за утврђивање репрезентативности да почне да ради и у њега укључите представнике алтернативних синдиката као посматраче или га одмах распустите и формирајте привремени Одбор из реда запослених у министарству и крените да решавате горуће проблеме.

Није на нама, али Вас подсећамо да сте Ви и министар рада и не можете само да се бавите социјалним питањима. Можда је за Вас политички исплативије бављење социјалним темама, али морате разумети да су то последице онога што нисте (у)радили, као министар.

Молимо Вас, али истовремено и упозоравамо, да се ангажујете по овом, али и по претходним захтевима Синдиката, јер ће наш следећи захтев - бити захтев за Вашом смењом, о чему ћемо наравно обавестити и наше пријатеље у Међународним организацијама.

Следећи пут очекујте долазак знатно већег броја наших чланова, који се неће помирити са чињеницом да су искључени из права да учествују у креирању своје судбине, нити да мирно прихвате да им „капу кроје“ нерепрезентативни синдикати којима је репрезентативност истекла, а које Ви и ваш ресорни колега др Жарко Обрадовић фаворизујете зато што су на курсу Владе, а не курсу заступања интереса чланства и струке.

У очекивању да процес поновног утврђивања репрезентативности покренете, примите наш срдачан синдикални поздрав!

Београд, 30. 06. 2009. г.

Хаџи Здравко М. Ковач
Генерални секретар СрпС

Епило: Ни до дана закључења овог броја Информатора није утврђен термин за утврђивање репрезентативности СрпС-а, а неће га ни бити, бар у августу. Разлог је на део Одбора за утврђивање репрезентативности (из реда синдиката): и УГС „Независност“, али и СОС који иако нема представника у Одбору покушава на све начине да спроведе обећање Бранислава Павловића да „никад неће признати репрезентативност СрпС и СОБ-а“.

ŠKOLSKA GODINA PROŠLA BEZ ŠTRAJKOVA

- Ministarstvo pokrenulo "brojne procese"
- Nema realnih osnova za štrajk

Ministar prosvete Srbije Žarko Obradović ocenio je 14. jula 2009. da je rad tog ministarstva u proteklih godinu dana bio uspešan i naveo da je jedan od pokazatelja to što je školska godina protekla bez štrajkova. "Obeležje ove školske godine jeste to što nije bilo štrajkova. Imali smo veoma dobar odnos i kvalitetne sagovornike u reprezentativnim sindikatima i dogovarali se oko svih pitanja. Činjenica da je školska godina protekla na ovaj način samo po sebi dosta govori", rekao je Obradović na konferenciji za novinare u Vladi Srbije.

Povodom godišnjice rada ministarstva prosvete, on je rekao da je kada je reč o svim nivoima obrazovanja, protekla godinu bila uspešna i da je ministarstvo rešilo "mnoga pitanja", ali i pokrenulo "brojne procese" čiji će se rezultati videti u budućnosti. Obradović je naveo da su povećane kvote za upis bruoša u školskoj 2009/2010. godini, ali i da je zahvaljujući prošlogodišnjim izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju povećan broj studenata koji studiraju na univerzitetima u Srbiji. On je kazao da ministarstvo ima veliku "normativnu i zakonodavnu aktivnost" i da su u skupštinsku proceduru upućeni Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i Zakon o udžbenicima. "Još dva zakona će ovih dana biti predmet izjašnjavanja vlade. Zakon o predškolskom obrazovanju i vaspitanju i Zakon o učeničkom i studentskom standardu. Radimo i na izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju", naveo je Obradović.

Obradović je u rezultate ministarstva prosvete uvrstio i realizaciju projekta besplatnih udžbenika i dostupnost interneta za sve osnovne i srednje škole u Srbiji. On je kazao da će projekat besplatnih udžbenika biti realizovan 1. septembra i naveo da su izdavačima dostavljeni spiskovi škola za kojeg od izdavača su se opredelili aktivni učitelji.

Komentarišući najave Unije sindikata prosvetnih radnika Srbije da će prosvetni radnici stupiti u štrajk u septembru ako bude usvojen Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, Obradović je ocenio da nema realnih osnova za protest i da je problem "nerazumevanje". On je kazao da se osnovna primedba sindikata odnosi na finansiranje obrazovanja. "Finansiranje ima niz korektivnih faktora i počinje 2014/2015 godine. Imaćemo i nekoliko pilot projekata na osnovu kojih će da se proverii sistem finansiranja", naveo je ministar prosvete.

NOVAC ZA PETNICU

Ministar prosvete izjavio je da je obezbeđen novac za finansiranje Istraživačke stanice Petnica i da će ugovor sa tom ustanovom biti potpisan. "Za nas je potpuno jasno. Imamo strukturu prihoda i rashoda i mi ćemo svoj deo posla obaviti i zaključićemo ugovor o finansiranju dela aktivnosti Petnice. Novac je već obezbeđen i to ćemo u narednim danima realizovati", kazao je Obradović. On je rekao da je Ministarstvo prosvete u finansiranju Istraživačke stanice Petnica u prošloj godini učestvovalo sa 9,7 odsto, dok je u 2007. godini učestvovalo sa 16,37 odsto.

VIŠE OD 3.000 SPREMNO ZA PENZIJU

Ministar prosvete Dr Žarko Obradović izjavio je da je smanjenje broja zaposlenih u obrazovanju "strateško pitanje" i da treba razmotriti da li postoje sredstava za socijalni program, odnosno otpremnine. "Strateški razgovaramo u Vladi Srbije, a razgovaraćemo i sa sindikatima kako da pokušamo da sistem obrazovanja učinimo funkcionalnim. Mi imamo oko 127.000 ljudi u sistemu obrazovanja", kazao je ministar prosvete i dodao da ima više od 3.000 ljudi koji imaju jedan od dva uslova za odlazak penziju. On je rekao da će tokom predstojeće školske godine biti napravljen program racionalizacije za odeljenja koja imaju manji broj učenika. "Podsećam da ima 182 odeljenja sa jednim do pet učenika i mislimo da to nije racionalno, ni efikasno ni funkcionalno, ni pravedno, niti doprinosi sistemu obrazovanja niti kvalitetu, i napravićemo plan i šta sa decom i šta sa nastavnicima", kazao je Obradović. On je rekao da je ministarstvo poslalo dopis školama da ne mogu da upisuju manje od 15 učenika u odeljenje.

UDŽBENICI U ŠKOLAMA DO 15. AVGUSTA

Pomoćnik ministra Zoran Kostić rekao je da su izdavači izašli u susret zahtevu ministarstva i da su spustili rabat od 24 do 30 odsto. "Utvrđene su cene, napravljen je protokol sa izdavačima. Pripremljeno je sve što se tiče završnice predaje udžbenika", naveo je Kostić i dodao da će do 15. avgusta udžbenici biti dostavljeni školama. On je rekao da će izdavači štampati 10 odsto više udžbenika ako bude nekih problema. "Tako da smo ostavili 15 dana, od 15. avgusta do 1. septembra, da sve isproveravamo, a 1. septembra svako dete će dobiti ove besplatne udžbenike", naveo je Kostić.

Kako je rečeno na konferenciji za novinare, najviše interesovanja škole su pokazale za udžbenike Zavoda za udžbenike, Kreativnog centra i izdavačkih kuća Naša škola i Klet.

SARADNJA MINISTARSTVA I BRITANSKOG SAVETA

Ministar prosvete dr Žarko Obradović i direktor Britanskog saveta u Beogradu Endrju Glas potpisali su sporazum o saradnji te dve institucije koji će doprineti razvoju nastave engleskog jezika, stručnom usavršavanju nastavnika, povećanju zaposlenosti i saradnji škola na međunarodnom nivou. "U Srbiji engleski jezik zauzima prvo mesto među šest jezika koji se predaju, kao obavezan predmet, od prvog razreda osnovne škole", rekao je ministar Obradović, posle potpisivanja sporazuma u Vladi Srbije.

Sporazumom s Britanskim savetom biće definisan okvir zajedničkih aktivnosti u oblasti osposobljavanja nastavnika za izvođenje nastave engleskog jezika u prvom ciklusu osnovnog obrazovanja i vaspitanja i stručnog usavršavanja nastavnika engleskog jezika u osnovnim i srednjim školama, rečeno je na skupu.

Direktor Britanskog saveta u Beogradu podsetio je da Britanski savet kroz različite projekte, već pomaže razvoj srednjeg stručnog obrazovanja i promociju učeničkih veština. On je izrazio nadu da će, na taj način, moći da se podigne nivo zapošljavanja mladih ljudi u Srbiji.

Obradović je rekao da se engleski jezik izučava u 1.042 osnovne škole ili u gotovo 84 odsto tih ustanova, u 32 odsto srednjih škola i u 99 gimnazija u Srbiji.

NOVI ZAKONI - BOLJI SISTEM

Ministar prosvete dr Žarko Obradović rekao je da će se usvajanjem predloga Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i Zakona o izdavanju udžbenika i drugih nastavnih sredstava, u republičkom parlamentu, značajno unaprediti sistem obrazovanja, jer unose bitne novine u ovu oblast. Prema njegovim rečima, suština zakona o sistemu obrazovanja i vaspitanja je povećanje nivoa uključenosti dece u obrazovni sistem, povećanje kvaliteta obrazovanja i postizanje veće efikasnosti. Posebna pažnja je, kako je rekao Obradović, posvećena unapređenju stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, a formiran je i Saveta za srednje stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Zakonom o izdavanju udžbenika i drugih nastavnih sredstava reguliše se položaj svih izdavača i uređuje način i sadržaj izdavanja udžbenika. On je istakao da su u izradu ovih zakona uključeni svi bitni faktori.

NAJDRISTIČNIJI PRIMER AGRESIJE

"Snimak iz Sremske Mitrovice je najdrastičniji primer agresije učenika prema nastavniku koji sam do sada video", rekao je u razgovoru za "Politiku" Bogoljub Lazarević pomoćnik ministra prosvete. "Ovo posmatram iz dva aspekta, iz pedagoškog ugla, ali i kao nekadašnji prosvetni inspektor. Kako se na snimku vidi, dečak se nasilnički poneo prema profesorki, i otimanjem dnevnika i kasnijim šamaranjem, pokazujući da je nepoštuje ni kao predavača, pedagoga, ali ni kao nekoga ko je mnogo stariji od njega, ko ima 62 godine i veliko profesorsko iskustvo. A, sa druge strane, apsolutno je nedozvoljeno da profesor udari učenika. Nalazio sam se i sam, kao verovatno i svi drugi profesori, bezbroj puta u situaciji da reagujem na način kako je reagovala koleginja, pa nisam reagovao. Sa stanovišta prosvetnog inspektora odgovorni su i jedno i drugo. Međutim, postavlja se pitanje šta je daka navelo da se ovako ponaša? Možda je to vapaj za pomoć, jedini način da ukaže na problem koji ga muči. Ovakve situacije ne stvaraju se naprasno, odjednom. Treba istaći da smo uneli u Nacrta zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i da će se sve zloupotrebe elektronskih sredstava od sada kažnjavati. Svojevremeno se u jednoj školi u Srbiji 30 daka u kratkom vremenskom periodu nasilnički ponašalo. Potom je sprovedena anketa i pokazalo se da je svaki drugi učenik u toj školi doživeo neku vrstu zlostavljanja i zanemarivanja u porodici".

ДР ЖИВАНОВИЋ И ГСПРС „НЕЗАВИСНОСТ“ ОСУЂЕНИ ЗА КЛЕВЕТУ

(Наставак са стр. 1)

„Клеветник наноси штету истовремено
тиројци, јер вређа и оклеветаној и
оној коме говори и самој себе.“

Св. Василије Велики

Више судских спорова НСПРВ и функционера НСПРВ – Ранка Хрњаза и Хаџи Здравка М. Ковач, а против бивше синдикалне централе – ГСПРС „Независност“ и челног човека тог синдиката – др Томислава Живановића, ових дана добија епилог. Наиме, Први Општински суд у Београду је 18.06.2009. године донео пресуду којом усваја тужбени захтев тужиоца Ранка Хрњаза, а Томислава Живановића и Грански синдикат просветних радника Србије „Независност“ проглашава кривим и обавезним „да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова, услед повреде угледа и части, солидарно сиплате износ од 150.000 динара са законском затезном каматом, почев од 18.06.2009. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења“.

Овом пресудом суд у Београду је ставио тачку на клевете које су Томислав Живановић, као главни и одговорни уредник Билтена ГСПРС „Независност“ и лице овлашћено за заступање тог синдиката, нанели Ранку Хрњазу у Билтену бр. 66 Синдиката „Независност“ из августа 2008. године, чланком „Хрњаз без печата“, који су пренели из „Зрењанинских новина“ бр. 53 од 14.02.2008. године, не наводећи извор, ни аутора текста. Иако је у својој одбрани др Живановић покушао да кривицу пребаци на новинара Зрењанинских новина, „суд је у целисти поконио веру исказу тужиоца Хрњаза, налазећи да је исти јасан, логичан, уверљив и сагласан писменим доказима, а нарочито имајући у виду да је приликом саслушања на суд оставио утисак особе која говори истину“.

Да су постојале лоше намере да се г-дин Хрњаз у јавности и код чланства области, јасно је и из периода који је протекао од првог објављивања спорног чланка, па до његовог објављивања у гласилу Синдиката „Независност“ (пола године), иако су у новосадским медијима ови натписи демантовани од стране НСПРВ и по Закону о информисању ти деманти у Дневнику и објављени, као и због чињеница које су добро познате г-дину Живановићу, а то је да никада ни није донета, од стране надлежног суда, одлука о одузимању печата г-дину Хрњазу, као ни право на располагање имовином синдиката. Додуше, то је био захтев ГСПРС „Независност“ који је очигледно био формулисан по принципу „снила баба што би рада“ и који је, као што смо рекли, Општински суд у Новом Саду окончао „Решењем о одбацивању тужбе за повраћај ствари са предлогом издавања привремене мере“. Како предложена привремена мера у наведеном спору никад и није усвојена, објављивање чланка, као да је то и пресуђено, је имало за последицу да се г-дину Хрњазу изношењем неистинитих тврдњи и чињеница нанесе огромна штета, његовој части и угледу, јер се ради о познатом просветном раднику и афирмисаном синдикалном функционеру. Изношење ових лажи је проузроковало и читав низ непријатних ситуација у Хрњазовом животу и у кругу његове породице, што је суд препознао и санкционисао на прави начин.

Тенденциозне, опасне и лоше намере првоопуштеног Томислава Живановића видљиве су и из чињенице да је Ранко Хрњаз уредно поднео (по Закону о информисању), Живановићу као главном и одговорном уреднику, захтев да се објаве деманти у следећем броју Билтена Синдиката „Независност“ што никада није ни учињено, јер се Живановић оглушио на тај захтев.

Што се тиче, у медијима експлоатисане, тужбе ГСПРС „Независност“ против НСПРВ, као што смо

Вас раније информисали, 04.11.2008.год. надлежни Општински суд у Новом Саду је тужбе ГСПРС „Независност“ против НСПРВ и Ранка Хрњаза као овлашћеног лица одбацио.

Остало је још да се Општински суд у Зрењанину изјасни по тужбеним захтевима Ранка Хрњаза и Хаџи Здравка Ковача против др Томислава Живановића. Наставак главног претреса је заказан за 09.09.2009. године. На овом рочишту ће тужитељи Ранко Хрњаз и Хаџи Здравко Ковач изнети разлоге због којих су утужили др Томислава Живановића који их је у спорним саопштењима: „Саопштење просветним радницима регије Зрењанин“ и „Само творци „жutih синдиката“ имају чаробни штапић... Зашто?!“ оклеветао. Додуше, на последњем рочишту одржаном 21.05.2009. у зрењанинском суду, окривљени Живановић је изјавио да спорна саопштења није писао он, већ Будимка Чикарић Палија, а да их је он само потписао. Том приликом др Живановић је изјавио и „да се он слаже са садржином саопштења“ као и да „лично сматра да је већина ових ствари која је унета у ово саопштење тачна, а да ли је то можда могло на лепши начин да се каже“ он не би коментарисао. У међувремену је Синдикат „Независност“ искључио из свог чланства Будимку Чикарић Палију, а она против функционера овог синдиката поднела кривичне пријаве.

Што се тиче спорова унутар, некада наше јединичке, организације, не желимо и нећемо их коментарисати, али смо дужни да Вас правилно информисамо о споровима на релацији НСПРВ - ГСПРС „Независност“, па ћемо Вас и убудуће извештавати о резултатима спорова које смо, нажалост, морали водити, а све да би доказали да смо правилно поступили када смо колективно донели одлуку да напустимо ГСПРС „Независност“ и да наставимо наш пут којим смо и кренули пре пуних 20 година.

Хаџи Здравко М. Ковач
генерални секретар НСПРВ

ОДБОР ЗА ПРОСВЕТУ ПОДРЖАО КРОВНИ ЗАКОН

Председник Одбора
издвојио мишљење

(Наставак са стр. 1)

Одбор за просвету је на XIV седници, одржаној 15. јула 2009. године, разматрао Предлог закона о основама система образовања и васпитања и Предлог закона о уџбеницима и другим наставним средствима, које је поднела Влада Републике Србије. Седници је председавао председник Одбора др Зоран Шама, а седници је присуствовао и др Жарко Обрадовић министар просвете са сарадницима, као и представници Националног просветног савета, Удружења издавача уџбеника и училиа Србије и Заштитника грађана. Раније је и Влада Републике Србије усвојила овај Закон.

Након обављене расправе, Одбор је одлучио, већином гласова, да подржи Предлог закона о основама система образовања и васпитања у начелу. Мишљење је издвојио народни посланик др Зоран Шама, председник Одбора. У наставку седнице, већином гласова, чланови Одбора су одлучили, да прихвате Предлог закона о уџбеницима и другим наставним средствима у начелу.

ОКОНЧАНА РАСПРАВА О ШКОЛСКИМ ЗАКОНИМА

Дан за гласање 31. август

• Хитно, а може и на почек • Враћају се мала и велика матура • И владање у просеку • Усвојено 50-ак амандмана

Ђаци који на јесен крећу у седми разред биће прва генерација која ће, уместо квалификационог, полагати завршни испит, односно малу матуру у својим основним школама. Тако је предвиђено предлогом новог закона о систему образовања и васпитања, који чека „зелено светло“ народних посланика. И све остале промене у систему образовања прате ову генерацију, која од првог разреда учи по реформисаним програмима. Завршни испит они ће полагати и на крају трогодишњих стручних школа, док ће ђаци четворогодишњих школа излазити на стручну, односно уметничку матуру. Матуранти гимназија имаће општу матуру, која ће им омогућити упис на факултете без полагања пријемних испита. Како ће све то изгледати и из којих предмета ће бити вреднована провера знања, биће познато тек кад Национални просветни савет направи програме, а министар просвете их одобри.

НСПРВ је одавна упозоравао су да су насиље у школама и агресија код ђака повезани и са тим што наставници ученике не могу адекватно да казне. На основу новог закона и то ће бити промењено, јер ће оцена из владања од седмог разреда улазити у просек.

Народни посланици расправљали су и о готово 240 амандмана на законе о основама система образовања и васпитања и уџбеницима и наставним средствима, а министар просвете др Жарко Обрадовић потврдио је да је Влада прихватила педесетак предлога свих политичких партија рекавши да је „Суштина доношења закона унапређење квалитета и повећање ефикасности у области образовања и издавања уџбеника“.

Међутим, иако је сет више закона упућен на усвајање по хитној процедури и расправа завршена до краја јула (за „наше“ законе и раније) усвајање свих ових закона је одгођено за сам крај августа, јер је усвајање школских закона условљено усвајањем медијског закона, а за који не постоји већина у Скупштини.

SOCIJALNI DIJALOG, ŠTA TO BEŠE?

(Nastavak sa str. 1)

„Nesaradnja“ predstavnika NSPRV u Subotici (kako nas je okarakterisala pomoćnica gradonačelnika zadužena za obrazovanje) sa predstavnicima lokalne samouprave, proizašla je zbog našeg neprihvatanja kršenja prava zaposlenih, i povlađivanja onoga što „gazda“ kaže. Odsustvo poštovanja, a time i kršenja člana 25.PKU i Zakona o radu čl.118. **(Zaposleni ima pravo na naknadu troškova za dolazak i odlazak sa rada u visini cene prevozne karte u javnom saobraćaju).** Čl.25. PKU **(Zaposleni ima pravo na naknadu za dolazak i odlazak sa rada, u visini cene prevozne karte u javnom saobraćaju (gradskom, prigradskom i međugradskom) koja mora biti isplaćena do petog u mesecu za prethodni mesec, ukoliko se naknada isplaćuje u novcu“)** i nespremnosti predstavnika gradske vlasti da uvažavaju interese i poziciju učesnika NSPRV u socijalnom dijalogu, rezultiralo je potpisivanju spornog sporazuma sa predstavnicima iz samostalnog sindikata.

Stav Vrhovnog suda u vezi sa nadoknadom putnih troškova za one koji stanuju van opštine Subotica, a rade u subotičkim školama. **Raspoređivanje zaposlenog na rad u drugo geografsko mesto uslovljeno je i obezbeđivanjem naknade prevoza u visini cene prevoza u javnom saobraćaju (Presuda Vrhovnog suda Srbije, Rev. Br. 1126-2001 od 18.05.2001.)**

Spremnost na dijalog dokazali smo time što smo učestvovali u istom svaki put kad smo bili pozivani (bile su dve runde zvaničnih pregovora, i oba puta smo učestvovali).

Insistirali smo na argumentovanom dijalogu. Tražili smo podatke o broju zaposlenih koji po starom sporazumu ostvaruju pravo na putne troškove i koliko je to novaca, i broj zaposlenih koji po novim ponuđenim uslovima ostvaruju pravo na iste, i koliko bi to bilo novaca. Dobili smo odmah paušalni odgovor, da bi po novim uslovima ušteđena bila oko šest miliona. Pošto nismo dobili argumentovan odgovor, predložili smo da mogu preko direktora u školama dobiti sve podatke koji bi bili relevantni, i na osnovu kojih bismo mogli dalje pregovarati. Vodila nas je teza, **zašto da koljemo vola za kilo mesa.**

Osnovni argumenti predstavnika gradske vlasti bili su: ekonomska kriza, manje priliva sredstava u lok.budžet, patriotizam, zdravo pešačenje...

Uvažavajući sve te argumente potkrepili smo činjenicama, da su zaposleni u prosveti među prvima prihvatili „zamrzavanje“: plata, regresa, toplog obroka, jubilarnih nagrada, božićne nagrade, plaćanja za prekovremeni rad i drugih bonusa, da u Zakonu o Budžetu nije suspendovano, niti na bilo koji način umanjeno pravo na putni trošak.

Pomoćnica gradonačelnika je u vašim novinama, sa pregovora iznela lični stav kolege,(iz do tada člana GSPRS „Nezavisnost“), i time zloupotrebila, i samim navođenjem proizvoljno tumačila njegovo nezvanično mišljenje, i dala šansu da svako može da tumači stav kako mu odgovara. Citat: **„Nezavisni sindikat bi trebalo da poduči svoje predstavnike da ne upoređuju učitelje i učenike sa relacijom „glumaca i gledalaca, lekara i pacijenata“.**

Ovim navedenim citatom pomoćnice gradonačelnika, potvrđuje se opravdan stav generalnog sekretara NSPRV, Kovač Zdravka, da gradskoj upravi i nije važna legitimnost i zakonitost, a ja dodajem niti ko im sedi sa druge strane stola (pregovarači), već onaj ko će prihvatiti njihove ponude.

Posle svega, lokalne „gazde“ su našle prihvatljivog partnera u našim kolegama iz samostalnog sindikata, pravdajući se time da mi nismo reprezentativni sindikat, i da će oni potpisati novi Sporazum po njihovom mišljenju sa legitimnim samostalnim sindikatom.

Pošto dogovor oko potpisivanja spornog Sporazuma o putnim troškovima nije donesen konsenzusom svih relevantnih faktora koji su učestvovali u pregovorima na nivou lokalne samouprave, smatramo da nije ostvaren napredak u socijalnom dijalogu koji bi bio u interesu svih, i da su ovakve pojedinačne aktivnosti mahom osuđene na propast.

Subotica, 15.07.2009.

Jelena Zejak
Koordinator NSPRV za Suboticu

Otvoreno pismo

GRADSKA UPRAVA SUBOTICA

- N/r Ljubici Kiselički, pomoćniku gradonačelnika za razvoj i obrazovanje

Poštovana,

Veoma smo neprijatno iznenađeni Vašim izjavama u subotičkim sredstvima informisanja datim nakon konferencije za štampu koju je naš

sindikata održao na Otvorenom univerzitetu 3. jula i na kojoj smo, između ostalog, govorili i o jednoj lokalnoj temi – pregovorima sindikata sa gradskom upravom Subotice vezanim za troškove prevoza zaposlenih u subotičkim školama, kao i o razlozima zbog kojih je naš sindikat odbio da taj Sporazum potpiše. Vi ste kao Vaš komentar, između ostalog, izjavili da je „novi Sporazum potpisao samostalni sindikat, koji mi i smatramo legitimnim“.

Na taj način ste na uvredljiv način, po treći put, potvrdili da Vama i nije stalo do legitimnosti pregovora, već do toga da, po svaku cenu, dobijete potpis bilo kog sindikata na Sporazum koji u stvari umanjuje prava zaposlenih kad je pitanju iznos nadoknade za trošak prevoza. Ovaj Sporazum istovremeno diskriminiše i tretira na neustavan način sve one koji stanuju van teritorije grada Subotice, a putuju i rade u školama na teritoriji grada. Upravo te dve činjenice su motivisale predstavnike GO NSPRV za Suboticu da ne potpišu ponuđeni Sporazum jer je nezakonit i neustavan.

Da gradskoj upravi i nije važna legitimnost i zakonitost jasno je i iz činjenice da ste na pregovore zvali i predstavnika GSPRS „Nezavisnost“ iako Vam je dobro poznato da ovaj sindikat u gradu Subotici ima svega desetak članova, a da je naš sindikat (zasad) drugi po brojnosti u gradu, što i nije od presudnog značaja jer je nedvosmisleno reprezentativan u Subotici i jer se teritorijalna reprezentativnost utvrđuje na osnovu broja članova na konkretnoj teritoriji - prag je 10% od broja zaposlenih.

Naš sindikat - NSPRV je najbrojniji sindikat zaposlenih u prosveti u Vojvodini sa gotovo više od 9000 članova, a kao osnivač i kolektivni član Sindikata radnika u prosveti Srbije (Srps) i jedini koji u ovom trenutku može da dokaže reprezentativnost na nacionalnom nivou sa novim pristupnicama i novim uverenjima iz 2008. i 2009. godine. Za Vašu informaciju Srps, naravno i NSPRV su trenutno u postupku dokazivanja reprezentativnosti i zbog opstrukcije ovog postupka je, 30. juna organizovao protest ispred Ministarstva rada i socijalne politike (zahtev za utvrđivanje reprezentativnosti podneli smo još 5. marta o.g.).

Sindikata koji Vi favorizujete i zovete „samostalni“ i koji je za Vas jedino legitiman ustvari se drugačije zove - Sindikat obrazovanja Srbije (SOS), a nalazi u sastavu SSSS. SOS je odavno posećena ranije utvrđena reprezentativnost -12. septembra 2008. god, a tog datuma je istekla reprezentativnost i GSPRS „Nezavisnost“. Postoji još jedan „reprezentativan“ sindikat u prosveti, koji Vi doduše niste ni pominjali – USPRS i kojem je takođe istekla reprezentativnost, ali nešto kasnije - 19. januara o.g.

Pretpostavljam da su Vam ove činjenice dobro poznate i stoga je to gore što ih zloupotrebljavate u javnosti tvrdeći da su jedni legitimni, a drugi ne. To ste pokazali i prilikom aktivnosti na racionalizaciji mreže škola i broja odeljenja u Gradu, gde na skupove posvećene ovoj, za sindikat, najvažnijoj temi niste ni pozvali predstavnike našeg sindikata, već samo vaše miljenike iz „samostalnog sindikata“, koji su sada potpisivanjem spornog Sporazuma pokazali svoje pravo lice – izdaju interesa svojih članova i drugih zaposlenih u subotičkim školama. Tvrdnju o legitimnosti učesnika u pregovorima ste ponovili i prilikom prve runde pregovora o troškovima prevoza, a nepristajanje predstavnika našeg sindikata da stave paraf na nezakonit i štetan Sporazum ste u javnosti okarakterisali kao „nesaradnju sa gradskim vlastima“.

I ovom prilikom Vas podsećam, da je socijalni dijalog ukoliko je stvaran, a ne fiktivan (kao u ovom slučaju), mera demokratizacije određene sredine i može da obavezuje sve samo onda ako su u njemu zastupljeni interesi svih relevantnih učesnika i ako je proizvod njihovog kompromisnog dogovora, a ne ako u njemu sudeluju istomišljenici koji onda svoje stavove nameću većini. Biranje socijalnih partnera po „sopstvenoj meri“ za Vas kao političara je trenutno pragmatično, ali je za socijalno partnerstvo dugoročno štetno, a saradnja se ne zasniva, kao što Vi očigledno očekujete, u aminovanju svega što predložite, pa čak i kad je štetno po naše članove, već u dogovoru oko konkretnih interesa i poštovanju zakonitosti.

To što su kolege iz kako ih Vi nazivate „samostalnog sindikata“ potpisale takav dokument i pristale da smanje prava zaposlenog koja im pripadaju po zakonu, Ustavu i međunarodnim konvencijama neka objasne svojim članovima i drugim zaposlenim. NSPRV će se i dalje svim sredstvima, uključujući i sudsku zaštitu, boriti da se, ne samo našim članovima, već svim zaposlenim prava poštuju u zakonom utvrđenom obimu.

Poštovana, očekujući izvinjenje za izrečeno na račun naših članova iz Subotice, ali i šire završiću ovaj dopis jednom od poruka sa našeg nedavnog protesta - *Sitni su oni koji rad učitelja sitnim smatraju.*

Srdačan sindikalni pozdrav!

Novi Sad, 06.07.2009.

Ravangradski učitelj
prof. Hadži Zdravko M. Kovač
Generalni sekretar NSPRV i Srps

ČIJE SU „NEVLADINE ORGANIZACIJE“?

Naziv „nevladine organizacije“ bi trebalo da podrazumeva nezavisnost od vlada, pa time i izvestan stepen opozicionosti prema njima. Demokratska opozicija 80-ih godina razumevala je i koristila taj termin upravo tako, a problem se prvi put zaoštrio oko toga koja organizacija može biti jugoslovenska članica ondašnje međunarodne Helsinške federacije za ljudska prava – nezavisni Jugoslovenski helsinški odbor za ljudska (osnovan 1985. godine) ili Odbor za ljudska prava pri „Socijalističkom savezu radnog naroda“ (SSRN - masovnoj „društveno-političkoj“ organizaciji, nasleđenoj iz vremena titoističkog totalitarizma). Taj Odbor SSRN-a je uložio zahtev međunarodnoj Helsinškoj federaciji da bude priznat kao njena jugoslovenska članica. Vodio ga je Vojin Dimitrijević, profesor pravnog fakulteta, a prezentirao ga je kao nevladin tako što je i SSRN prezentirao kao „nevladinu organizaciju“. Na isti način je i vladajuća partija, SKJ, mogla biti prezentirana kao „nevladina organizacija“. Zahtev Odbora SSRN odbacen je kao komičan i time je pitanje za neko vreme skinuto sa dnevnog reda. Zbog pozamašne imovine u nekretninama, Slobodan Milošević će kasnije pripojiti SSRN (na „kongresu ujedinjenja“) Savezu komunista Srbije, a „novu“ staru partiju krstiti novim imenom – Socijalistička partija Srbije. Toliko o ondašnjoj „argumentaciji“ profesora Vojina Dimitrijevića.

Nezavisni Jugoslovenski helsinški odbor za ljudska prava postojao je do 1994. i za svoje delovanje nikada nije prihvatio ni dinara nikakve pomoći i nikakve donacije. U tome je video garanciju svoje nezavisnosti. Svi njegovi aktivisti radili su isključivo volonterski u okviru tog odbora¹ i smatrali su to pitanjem lične i političke časti. Taj odbor raspušten je 1994. proizvoljnim aktom Kristine fon Kol (tadašnje šefice međunarodne Helsinške federacije sa sedištem u Beču), a kao nova sekcija Helsinške federacije instaliran je današnji profesionalni Helsinški odbor sa Sonjom Biserko, ranijim drugim sekretarom jugoslovenske ambasade u Londonu, kao profesionalnim managerom. Ovaj novi Helsinški odbor se s pravom ne prezentira kao nastavak predhodnog (koga izbegava i da pomene), pošto među njima i nema nikakvog kontinuiteta. U njemu je, kao saradnik i autor izdašno doniranih i luksuzno opremljenih besplatnih publikacija odbora, našao svoje mesto i prof. Vojin Dimitrijević, nekadašnji zagovornik SSRN-a kao „nevladine organizacije“.

Ta praksa instaliranja profesionalnih „nevladinih organizacija“ potom je i u Srbiji postala masovni trend, a ne mali broj relativno obrazovanih osiromašenih pripadnika srednje klase, državnog i privrednog činovništva i inteligencije, pohrlilo je da u njima nađe svoje uhljebljenje.² Istaknuto mesto među tim „nevladinim organizacijama“ i njihovim finansijerima

zauzeo je Fond otvoreno društvo Džordža Soroša, berzanskog špekulanta i jednog od najbogatijih ljudi na planeti. Finansiranje „nevladinih organizacija“ direktno od strane vlada ili međuvladinih međunarodnih institucija (UN, MMF, Svetska banka...) postalo je uobičajena pojava i do krajnje komike devalviralo epitet „nevladin“ u njihovom nazivu. Čije su pare, toga je i muzika. Politički uticaji finansijera očigledni su u delovanju tih „organizacija“. Džordž Soroš otvoreno izjavljuje da finansiranjem „humanitarnih i nevladinih“ aktivnosti „civilnog društva“ kupuje politički uticaj, a profesionalne perjanice NGO s ponosom se kite etiketom stranih plaćenika i izdajnika, u čemu im zdušno pomaže rešim Slobodana Miloševića i njegovi sateliti. Čega se pametan stidi...

Najmoćnije svetske „nevladine organizacije“ – UN, MMF i Svetska banka – imaju posebne direkcije i budžete za razvoj, nadzor, obuku, finansiranje... mreže „nevladinih organizacija“ u svim zemljama sveta, kao i odgovarajuća odeljenja i uprave u većini svojih agencija. Teško da postoji vlada koja u svom budžetu nema stavku za finansiranje „nevladinih organizacija“. Svetski politički i ekonomski establišment i njegove nacionalne komponente svesni su svoje „popularnosti i legitimnosti“ i stoga brižljivo neguju svoj „nevladin sektor“ i „nevladin imidž“. Javne službe humanitarne pomoći i socijalne zaštite sve više gube svoj obavezujući i institucionalni status i transformišu se u „dobrotvornu delatnost nevladnog sektora“ koji funkcioniše po sasvim arbitrarnim političkim principima i kriterijumima. To dovodi do paroksizma da se javljaju „antiratne“ i „pacifističke“ NGO koje pozivaju na NATO oružane intervencije i uspostavljanje protektorata „međunarodne zajednice“ u kriznim konfliktnim tačkama. Neće biti nikakvo čudo ako se jednom i NATO nazove „nevladinom organizacijom“ ili bar ustanovi svoju NGO direkciju. Ako je već i nema.

U mnogim nerazvijenim zemljama govori se o celom društvenom sloju koji svoju egzistenciju zasniva na svojoj angažovanosti u NGO strukturama. Čitavi sektori niže državne birokratije prelaze u NGO profesionalne aktiviste. To samo pojačava karakter NGO struktura kao legla i rasadnika korupcije u svim njenim formama.

Određena NGO u Wikipediji navodi procenu iz 2001. godine da je tada u svetu delovalo oko 40.000 međunarodnih, da su brojevi nacionalnih NGO mnogo viši, te da ih je samo u Rusiji bilo 277.000, a u Indiji „između jednog i dva miliona“.

Posebno značajan trend jeste trend ka korporativističkoj integraciji sindikata pomoću njihove NGO-zacije, tj. njihovog transformisanja u organizacije tipa NGO. Tipičan primer takve „nevladine organizacije“ je centrala UGS „Nezavisnosti“ – jedina sindikalna centrala u Srbiji i Evropi koja otvoreno podržava razornu privatizaciju i „antikrizni“ program vlade Srbije, ne hajući za interese i aspiracije ni sopstvenog sindikalnog članstva. Glavni prihodi uglednika ove centrale nisu iz fondova sindikalne članarine, nego su iz inostranih donacija i nadoknada koje im vlada Srbija plaća za njihovo učešće u telima „tripartitnog socijalnog partnerstva“. Problem finansija i njihove kontrole bio je jabuka razdora u više rasepa u UGS „Nezavisnosti“ već od 1994. godine.³ Čelnik ove sindikalne centrale, Branislav Čanak, s mnogo osnova se može smatrati dikom NGO struktura i NGO-zacije nezavisnog sindikalnog pokreta u Srbiji.

Paradigmatični primeri razvoja srpske NGO scene su i G17+ i „Otpor“. I jedna i druga finansirane su iz potpuno opskurnih izvora, o kojima je ponešto izletelo Madleni Olbrajt. Poslužile su dobro nekolicini svojih lidera za profitabilne političke karijere u „demokratskoj“ Srbiji. G17+ se i preregistrovala u imućnu političku stranku uvek blisku kontroli srpskih finansija i pri(H)vatizaciji srpskih preduzeća. Primer Mladana Dinkića uzor je uspešnosti mnogim mnogim NGO pretaocima u razvoju finansijerki uspešnih civilnih društva iz čoška. A možda i ne samo „civilnih“.

NGO scena u Srbiji krajnje je netrpeljiva prema svakoj kritičkoj javnoj reči na svoj račun i mobilniše pravi hajkački, dobro orkestriran, medijski hor protiv svakoga ko joj uputi ikakvu takvu reč. Ona žustro i histerično, u tipično totalitarnom maniru, polaže pravo na neprikosnovenost i nedodirljivost i neće biti nikakvo čudo ako jednom zatraži zakonsku zaštitu i status službenih lica i protiv verbalnih kritika kao „govora mržnje protiv svetih krava“. Mržnje ta korumpirana scena nije dostojna. Prezira jeste.

Očigledno, NGO su ponajmanje „nevladine“. One su jedan od instrumenata korporativističke integracije i stabilizacije svetskog i nacionalnih političkih i ekonomskih establišmenata. Njihova funkcija nije organizaciona i mobilnišu, nego je dezorganizaciona i demobilnišu. Nijedna „antirratna“ NGO nikada i nigde nije bila nosilac i organizator nikakvog masovnog antirratnog pokreta. Nijedna NGO nikada nije bila organizator nikakvog pokreta socijalno ugroženih za zaštitu njihovog legitimnog i legalnog ljudskog prava na život. Umesto toga, NGO strukture potpomažu njihovu obespravljenost pojačavajući njihovu zavisnost od „humanitarne“ milostinje koju dele same te NGO. A „ko med deli – taj i kašiku liže“. Njihova funkcija i jeste da zaposednu politički prostor, dezorganizuju, demorališu i blokiraju svaki pokušaj artikulacije i organizovanja takvih masovnih pokreta. Njihova uloga nije oslobodilačka, nego je prevarantska, korporativistički integrativna i porobljivačka. U tom pogledu nimalo se ne razlikuju od trulih političkih stranaka trulog političkog establišmenata.

Oslobodilački socijalni i politički pokreti ne mogu imati saveznika u NGO strukturama. Na protiv. Oni se moraju jasno razgraničiti i distancirati od tih struktura. Bez ekonomske nezavisnosti nema nikakve nezavisnosti.

Pavluško Imširović

1 Ne mogu ovo potvrditi za delovanje nekih članova Odbora izvan njegovih okvira – u organizacijama međunarodne Helsinške federacije izvan Jugoslavije. Osnivači Jugoslovenskog helsinškog odbora bili su Kosta Čavoški, Drago Demšar, Pavluško Imširović, Ivan Janković, Sonja Liht, Tanja Petovar, Vesna Pešić, Vladimir Šeks. Odbor je ubrzo po osnivanju proširen novim članovima i strukturirao se kao tri radne grupe u Beogradu, Ljubljani i Zagrebu. Međunarodna Helsinška federacija za ljudska prava bankrotirala je i raspuštena je 2007. godine zbog skandalozne pronevere njenog budžeta, što nimalo nije omelo novopodigneni Helsinški odbor za ljudska prava Sonje Biserko da nastavi da deluje pod istim imenom.

2 Pa tako Forum NGO Kraljeva ima profesionalnog executive manager-a, a u malobrojnom „ekspertskom timu“ još nekoliko članova njegove porodice. Prava mala porodična NGO-industrija. I sve to se bez imalo zazora publikuje na sajtu Forumu NGO. „Novac nema gospodara“? Inače, Kraljevo je jedan od gradova sa najvećim brojem izbeglica u Srbiji. Da li je neko od izbeglica uspeo da se uhlebi u tim „nevladinim organizacijama“? Moj pokušaj da o tome razgovaram sa tim executive manager-om, Radovanom Milčevićem, koji je na tom zaposlenju napunio već 12 godina radnog staža, naišao je na njegovu jarnosnu reakciju i silovito odbijanje svake komunikacije.

3 Prvi veliki rasep u UGS „Nezavisnosti“ izazvao je Sorošev fond Otvoreno društvo tako što je „diskretno“ saopštio Dragana Milovanovića, tadašnjem predsedniku Izvršnog odbora metalske grane „Nezavisnosti“, koliku donaciju u kešu su, jednako diskretno, dali Branislavu Čanku za nezavisne sindikate. Milovanović je zbog toga napravio javni skandal, revoltiran ništavošću onoga što je od Čanka dobio od tih para, a potom je oteo metalnu granu od UGS „Nezavisnosti“. Bio je nagrađen time što je od Soroševog fonda dobio zasebne donacije za svoj sindikat. Posle 5. oktobra bio je ministar rada u Đinđićevoj DOS-ovskoj vladi.

NEMAČKA: NIJE SVE U UČENJU

- U vrhu po broju stranih studenata • Kvalitet obrazovanja je zadovoljavajući, ali se većina stranih studenata oseća usamljeno • Ima nešto i u druženju

Joachim Burkart predaje nemački kao strani jezik na univerzitetu u Hajdelbergu. Osnovao je pozorišnu grupu „Idefiks“, kako bi studentima iz inostranstva dao mogućnost da tako reći kroz igru nauče nemački. „Pozorište je mogućnost da doživimo emotivni aspekt jezika, takođe i muziku jezika, ritam i zvučanje. U pozorištu učimo da govorimo u javnosti. Glumci nastoje da budu dovoljno glasni i jasni kako bi ih razumeli i gledaoci u poslednjim redovima. Ovo je veoma slojevito i bogato iskustvo kakvo ne možete steći na normalnim kursovima jezika.“

Ima i drugih prednosti. Strani studenti dobijaju mogućnost da nađu nove prijatelje. Jer to inače, nije tako jednostavno. Istraživanja su pokazala da se mnogi strani studenti u Nemačkoj osećaju usamljeno i izolovano. Takvo iskustvo imao je i Mađar Adam Safar: „Imao sam dosta problema, jer je posao koji mi je našla studentska zadruga bio loš. Moj studentski dom je, kako to kažu i njegovi sopstveni stanari, „bogu iza leđa“. Tako daleko od Hajdelberga, mi smo u stvari izolovani i zbog toga mi je mnogo pomoglo učešće u radu ove pozorišne grupe.“

Brojni projekti za bolju integraciju

To što se strani studenti osećaju usamljeno, nije baš blistava preporuka za nemačke univerzitete, koji se često hvale time što privlače najviše studenata posle SAD i Velike Britanije. Zbog toga je Nemačka služba akademske razmene pokrenula program „Profin“ koji podržava projekte poput angažovanja stranih studenata kao glumaca u pozorištu. Zamenik generalnog sekretara Službe akademske razmene je Ulrich Grotus: „Cilj ovog programa jeste bolja integracija stranih studenata. Većina njih je zadovoljna svojim ocenama i kvalitetom akademskog obrazovanja, ali ne i načinom na koji su uklopljeni u svakodnevni život u našoj zemlji. To moramo promeniti.“

„Profin“ obuhvata 46 projekata u koje je uloženo 1,7 miliona evra. Oni se sprovedu širom Nemačke. Nisu uvek umetničkog karaktera, kao u Hajdelbergu, ali svima im je zajednička namera da se komunikacija između nemačkih studenata i njihovih stranih kolega - bitno poboljša.

U ŠKOLU I ZA VREME RASPUSTA

Većina letuje - neki uče

Mladi Nemci koji smatraju da je bolje leto provesti u školi nego na plaži – imaju raznoliku ponudu: letnji univerziteti, škole, kampovi... budući brucosi mogu od starijih kolega da saznaju šta ih čeka u studentskom životu.

Leto je vreme raspusta. Konačno nema više zagušljivih slušaonica, već može da se ide u šetnje obalom... A i žurkama nikad kraja u dugim noćima...

Ali, stop! Ima i onih za koje je ovako profana zabava na suncu i pesku suviše prizemna. Ili bar nezahtevna. Za takve, otvorene su institucije kao što su letnji univerzitet, letnja škola ili letnji kamp. Benedikt je jedan od onih koji više vole školu od plaže. „U ovakvom kampu možete da upoznate puno ljudi, a možete i da se bolje upoznate sa samim univerzitetom - dovoljno je da dođete ovamo na pola dana i malo „pronjuškate“... nema gužve, možete da upoznate doktorante i popričate sa njima, možete da

obidete laboratorije, pa i sami da izvršite neki opit. To je mnogo važnije od pukog čitanja literature ili besciljnih provoda“.

Kakav li je taj studentski život?

Cilj ovakvih ustanova je da brucosi bolje upoznaju fakultete koji im se dopadaju. U kampu Univerziteta u Dortmundu, učenici i studenti provode nedelju dana zajedno. Stariji studenti naveliko objašnjavaju mladima šta ih čeka.

„Ovo su još sve učenici što sede pred vama. Kako se promeni vaš život kada je počelo studiranje? Kako izgleda vaša svakodnevnica, koliko morate da učite? I koliko imate slobodnog vremena?“, pitanja su za starije kolege.

Jedna studentkinja ne ohrabruje previše svoju publiku: ona objašnjava da slobodnog vremena

nema baš previše, a da letnji raspust pruža malu utehu, jer za vreme tog raspusta moraju da se spremaju ispiti.

Šarena ponuda

Letnji univerziteti su odavno stalni deo programa nemačkih fakulteta. Po pravilu traju između nedelju dana i šest nedelja. Često su skoncentrisani na jednu određenu temu. A ima i onih koji na letnje kurseve pozivaju samo devojke, tj. studentkinje. Jedan takav se recimo zove Bremer informatika feminale.

Za studente iz inostranstva posebno su zanimljivi međunarodni letnji univerziteti. Studenti iz drugih zemalja tu ne uče samo nemački jezik, već upoznaju i same Nemce i njihovu zemlju. A u to već spadaju i šetnja pored mora... i noćne žurke...

BEZ INTERNETA NEZAMISLIVO

- Komunikacija sa profesorima uz pomoć interneta • Koliko se internetu može verovati?

Internet je za mlade ljude postao od velikog značaja. Studiranje je bez virtualne biblioteke postalo nezamislivo. U nekim slučajevima su i predavanja online. Skripte se sve ređe štampaju jer se mogu naći na internetu. Benedikt studira japanski u Bonu. On je siguran u dobre strane interneta: „Jako mi pomaže jer mogu da pronađem sve što mi je potrebno. Sve aktuelne časopise je moguće i onlajn čitati. Nema potrebe da listam štampano izdanje, mogu direktno da otvorim ono što me zanima.“

Njegova kolega Mihail dodaje: „Sada ne morate da iznajmljujete knjige i da čekate da ih drugi vrate. Upravo za japansku literaturu postoje programi uz pomoć kojih je moguće učiti jezik.“ Na taj način Mihail može bez mnogo muke da pronađe japanske simbole. Međutim, informacije do kojih dolazimo na internetu moraju biti proverene. Vrlo je važno znati ko je autor datih internet stranica i da li mu možemo „verovati“.

Nina, student engleskog i filozofije u tome ne vidi problem: „Do sada nisam imala loša iskustva, ali sam čula i o lošim iskustvima studenata.“

Mihael takođe student razmišlja ovako: „Informacije koje sam ja upotrebljavao, a za koje sam morao da plati određeni iznos, bile su tačne. A da li su mi pomogle,

to je drugo pitanje.“

Studenti ne koriste internet samo kada pišu seminarске radove. E-mejlovima je profesorima moguće poslati radove na korekturu. I skripte sa predavanja se u velikom broju slučajeva šalju putem mejla. Na univerzitetima u Nemačkoj se ispiti prijavljuju isključivo onlajn.

„Folije sa predavanja dobijamo preko interneta, tako da ne moramo da hvatamo beleške“, naglašava Nina.

Artur, student geografije objašnjava: „Postoji tzv. elektronski kamp kao internet platforma za bonске studente. Na njemu se nalaze svi podaci, prezentacije i slično. Malo toga se još dobija direktno od profesora. Termini za konsultacije se takođe dobijaju uz pomoć interneta, mada još uvek postoje i direktni razgovori sa profesorima.“

„Onlajn“ socijalno angažovanje

Često studenti koriste internet i za socijalno angažovanje. Omiljene su studentske asocijacije, u kojima dolazi do razmene znanja. Jedna takva organizacija je, na primer, IAAS „International Association of Students in Agriculture and related Sciences“. Aktivna je u više od 40 zemalja sveta.

Razmena informacija i znanja je osnovni zadatak ove organizacije, a ostvaruje se putem seminara, radnih grupa i razmene praktikanata. O svim tim ponudama se diskutuje na internetu. Štefani Kletke iz IAAS ističe: „Za IAAS je internet jako važan jer ljudi koji su na čelu naših organizacija nalaze se u različitim delovima sveta, dakle oni komuniciraju preko interneta. To su studenti koji to rade volonterski.“

Da li će vremenom biblioteke, seminari i kolokvijumi na univerzitetima ostati prazni pokazaoće vreme. Jedno je za sada sigurno, internet je studentski život znatno promenio.

„ТЕТКИЦЕ“ И ДАЉЕ БЕЗ МИНИМАЛЦА

Министарство просвете прихватило иницијативу СрпС-а, чека се одлука финансија

Иако је републички Социјално-економски савет био у обавези да утврди минималац за друго полугодиште 2009. године, он то досад није учинио, тако да је и даље износ онога, што би требао сваки запослени „у конверти“ да носи кући 15.138 динара. Нажалост, Влада РС, као највећи послодавац, и даље крши законе које је предложила Скупштини, а Скупштина усвојила, између осталог, и ЗОР и одредбу о минималној заради. Наиме, сви запослени у образовању са коефицијентом нижим од 9,10 примају мање од минималне зараде (зарада се рачуна да се основни коефицијент помножи са ценом рада).

Стога је Синдикат радника у просвети Србије (СрпС) упозорио Владу и ресорно министарство да отклони овај недостатак, јер ће, у супротном, поднети тужбе надлежним судовима. Како су се и Влада и Министарство оглушили на ове иницијативе, Независни синдикат просветних радника Војводине (који је иначе колективни члан и оснивач СрпС-а) је већ кренуо са тужбама за накнаду износа зараде запосленог у износу разлике до гарантоване минималне зараде и то ретроактивно, од 01. јануара 2009. године. Прве тужбе поднете су почетком маја 2009. године од стране РКО НСПРВ за ШУ Зрењанин, а ускоро ће уследити и нова утужења.

У међувремену обављен је разговор представника СрпС-а са помоћником министра за финансије, г-ђом Весном Вранковић, од које смо добили информацију да је и Министарство просвете (очигледно након дописа који је Министарству упутио СрпС) упутило захтев да му се одобри додатних 90 милиона динара за ову намену, али „да одговор из финансија досад није стигао“.

СрпС ће пратити развој догађаја и свим својим члановима и другим запосленима које Влада поткрада пружити сву правну и стручну помоћ да остваре право на оно што им по Закону и припада. Друга је ствар морал оних који поткрадају оне који су и иначе доведени до тога да од своје плате не могу ни да преживљавају, а истовремено незинтересовано посматрају како се остаци

друштвеног богатства преливају тајкунској олигархији која је сваком даном све богатија.

Истовремено ће Синдикат пратити и активности СЕС-а, који је одавно изгубио легитимитет, јер у њему седе нерепрезентативни: УГС „Независност“ и Унија послодаваца Србије, чије су репрезентативности сви оспорили (и синдикати и Асоцијација малих и средњих предузећа). Запослени, у међувремену, не могу бити претерани оптимисти јер је Аврамовићева УПС предложила тек симболично повећање минималца - између 1 и 3 динара (што је више него увредљиво), али како су и до сада послодавци кршили одредбе о минималној заради, и овакав ступидан предлог могао је угледати светло дана. Додуше, синдикати су нешто дрчници и они траже повећање минимална од 3%, али како су се они понашали и у време закључивања Анекса ОКУ (када су замрзнути регрес, топли оброк и друга финансијска давања и накнаде) јасно је да ово није прави захтев, већ само фиктиван, јер једноставно по опису посла не могу и да аминју оно што послодавци предлажу, већ се као бојаги нешто копрцају, али ће им на крају сасвим извесно, по ко зна који пут, опет попустити. Истовремено и Влада преко својих представника у СЕС-у опструира овај процес, јер је, као што смо нагласили, послодавац у више јавних делатности и служби, и то за готово пола милиона запослених, па самим тиме сваки проценат повећања минималца значи неминовно и повећање буџетског дефицита, који је у овом тренутку доведен на неиздржив ниво и за који ни министар финансија, г-ђа Драгутиновић, ни премијер Цветковић не знају како ће га санирати. Уосталом, ММФ стиже крајем августа „у земљу апсурда“, па ће вероватно пресећи и агонију око буџетског дефицита.

Док експерти Владе и министарства прерачунавају колико би их коштало да поштују свој закон, свим колегама којима се и даље не исплаћује загарантована минимална зарада СрпС ће пружити сваку помоћ у остваривању овог права.

Хаџи Згравко М. Ковач

СВИ ЧЛАНОВИ НСПРВ И ДАЉЕ ОСИГУРАНИ 24 ЧАСА

Одлуком ИО НСПРВ од 29.06.2009. године настављена је сарадња са компанијом WIENER STADTISCHE. Анексом уговора закљученог 10.07.2009. године наредна 3 месеца, ће сви чланови Синдиката и њихових породица бити 24 часа „покривени“ осигурањем од случајеве инвалидитета, смрти услед незгоде или болести. Анекс истиче 30.09.2009. године када ће бити закључен нови једногодишњи уговор са овом реномираном осигуравајућом кућом. ИО се одлучио за Анекс, а не за продужење уговора из разлога што обично крајем сваке школске године долази до извесног осипања једног броја чланства и доласка нових људи са почетком наставне године. WIENER STADTISCHE су прихватиле ову аргументацију, па ће се сарадња наставити. Напомињемо да и у овом тренутку Синдикат плаћа осигурање и за део чланова који неуредно измирују обавезе плаћања чланарине.

За оне који су имали потраживања, по основу уговора о осигурању, НСПРВ је сво лето организовао редовно радно време како би заинтересовани могли остварити своје право.

Подсећамо да је ИО НСПРВ свим члановима упутио препоруку да синдикалне организације у школама/установама могу закључити са компанијом WS уговор о здравственом осигурању за члана Синдиката, односно члана породице за случајеве болничког лечења, под повољним условима и уз бонус захваљујући до сада успешној сарадњи Синдиката и WS.

**WIENER
STADTISCHE**
VIENNA INSURANCE GROUP

ПОДСЕТИМО СЕ! И НА ОВАКАВ СЕ НАЧИН МОЖЕ...

Жеља просветних радника општине Вршац, чланова синдиката НСПРВ, да покажу да се и кроз спортска дружења могу реализовати значајне синдикалне активности утицала је на то да је Општински одбор синдиката прошле школске 2007/2008 године донео одлуку да се почетком јуна месеца организују и реализују спортски сусрети просветних радника општине Вршац. У том смислу су и ове школске 2008/2009 године, 06. јуна 2009. године, реализовани спортски сусрети просветних радника општине Вршац, чланова НСПРВ-а, у ОШ „Бранко Радичевић“ из Великог Средишта.

За место одржавања је изабрана ОШ „Бранко Радичевић“ због амбијента и окружења у којем се школа налази, као изузетне особености Јужног Баната (некадашњи дворач породице Лазаревић).

Ове школске године су организована такмичења у одбојци, малом фудбалу, шаху, стоном тенису и пикаду. У екипним спортовима победа је припала ОШ „Бранко Радичевић“ из Уљме у малом фудбалу, а ОШ „Олга Петров - Радишић“ у одбојци. У појединачним спортовима прво место су освојили:

- у стоном тенису – Јонел Буга (ОШ „Олга Петров-Радишић“) и Наташа Радосављевић (ОШ „Паја Јовановић“)

- у пикаду – Маризел Кемпијан (ОШ „Олга Петров-Радишић“) и Валентина Жунић (ОШ „Вук С. Караџић“)

- у шаху – Јован Кожа (ОШ „Вук С. Караџић“).

Дружење је, након доделе диплома победницима за освојена прва три места, настављено у подруму „Крстов“.

Заслуге за добро организоване спортске сусрете и домаћинску предусретљивост

припадају ОШ „Бранко Радичевић“ и председнику синдикалне организације ове школе Станиславу Димитријевићу.

Посебно је задовољство што је спортским сусретима присуствовао председник ИО НСПРВ Ранко Хрњач тако да су присутни просветни радници имали прилике да добију одговарајуће информације на она питања која су му поставили.

Пошто су реаговања на овакав вид окупљања просветних радника веома позитивна, заузет је став да спортски сусрети треба да прерасту у активност, која ће у наредним годинама окупити још већи број просветних радника и утицати на њихово зближавање.

Просветни радници НСПРВ-а општине Вршац сматрају да би овакав вид дружења требао да прерасте у традицију и да ће од наредне школске године бити организован и на нивоу Покрајине.

Стога позивамо све заинтересоване да нам се придруже на неком од следећих сусрета. Дружење је, као што смо и написали, прве недеље јуна месеца.

Олиџа Лукач, Вршац

ZARADE: I ZAMRZNUTE RASTU!

- Najviše plate na Novom Beogradu, najniže u Beloj Palanci • Najdeblje kovertu u sektoru finansijskog posredovanja • Tekstilci na začelju

Jun 2009. godine

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u junu 2009. godine, iznosi 44246 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u maju 2009. godine, nominalno je veća za 2,5%, a realno je veća za 2,4%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u junu 2009. godine, iznosi 31768 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u maju 2009. godine, nominalno je veća za 2,2%, a realno je veća za 2,1%.

	Prosečne zarade						Prosečne zarade bez poreza i doprinosa		
	RSD			Nominalni indeksi			RSD		
	VI 2009		I-VI 2009	VI 2009 V 2009	VI 2009 V 2009	I-VI 2009 I-VI 2008	VI 2009		I-VI 2009
	Ukupno	Privreda	Ukupno	Ukupno	Privreda	Ukupno	Privreda	Ukupno	
Republika Srbija	44246	40684	43075	102,5	102,7	111,3	31768	29310	30953
Centralna Srbija	44706	40991	43366	102,7	102,7	111,7	32124	29569	31165
AP Vojvodina	43018	39869	42288	101,9	102,5	110,1	30815	28618	30380
Grad Beograd	55632	54174	54600	100,0	99,1	112,7	39878	38940	39124
Grad Novi Sad	50892	48557	49621	101,5	101,7	110,3	36439	34839	35524
Grad Niš	37383	30651	36361	105,0	106,9	100,2	26897	22193	26122
Grad Kragujevac	43692	39447	41077	104,1	106,5	111,9	31373	28383	29510

Period jun 2009/jun 2008.

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u junu 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u junu 2008. godine, nominalno je veća za 9,3%, a realno je veća za 1,4%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u junu 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u junu 2008. godine, nominalno je veća za 9,4%, a realno je veća za 1,5%.

Nominalni indeksi zarada bez poreza i doprinosa	VI 2009 V 2009	VI 2009 XII 2008	VI 2009 VI 2008	VI 2009 Ø 2008	I-VI 2009 I-VI 2008	I-VI 2009 Ø 2008
	Republika Srbija	102,2	92,5	109,4	108,9	111,3
privreda	102,3	97,0	110,5	110,8	112,6	107,9
Centralna Srbija	102,5	93,5	110,0	109,6	111,7	106,4
privreda	102,6	98,6	111,4	111,8	113,2	108,2
Vojvodina	101,3	89,7	107,7	107,1	110,1	105,6
privreda	101,5	93,1	107,9	108,2	111,2	107,2
Realni indeksi zarada bez poreza i doprinosa						
Republika Srbija	102,1	86,5	101,5	98,9	102,2	98,2
privreda	102,2	90,7	102,5	100,6	103,4	99,9
Centralna Srbija	102,4	87,4	102,0	99,3	102,5	98,3
privreda	102,5	92,1	103,3	101,3	103,9	100,0
Vojvodina	101,2	84,1	99,7	97,7	101,1	98,1
privreda	101,4	87,3	99,9	98,7	102,1	99,5

Period januar/jun 2009 - januar/jun 2008.

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - jun 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u periodu januar - jun 2008. godine, nominalno je veća za 11,3%, a realno je veća za 2,2%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - jun 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u periodu januar - jun 2008. godine, nominalno je veća za 11,3%, a realno je veća za 2,2%.

NAJNIŽE I NAJVIŠE NETO ZARADE Drugi kvartal 2009. godine

	Delatnosti sa najnižom prosečnom neto zaradom	RSD	Delatnosti sa najvišom prosečnom neto zaradom	RSD
01.	Proizv. odevnih predmeta i krzna	12605	Finansijsko posredovanje	76260
02.	Proizv. tekstilnih predmeta i tkanina	14082	Delatnost organiz. na bazi učenja	68190
03.	Prerada i proizvodi od drveta i plute	14916	Proizv. duvanskih proizvoda	65392
04.	Proizv. kože i predmeta od kože, obuće	15933	Vazdušni saobraćaj	60553
05.	Proizv. RTV i komunikacione opreme	16262	Osiguranje i penzijski fondovi	57016
06.	Ribarstvo	16828	Vađenje sirove nafte i gasa, usluge	55323
07.	Proizv. nameštaja i sl. proizvoda	17180	Istraživanje i razvoj	53865
08.	Proizv. preciznih i optičkih instrumenat.	17750	Proizv. koksa i derivata nafte	52771
09.	Ostale uslužne delatnosti	18501	Proizv. el. energije, gasa i tople vode	52082
10.	Hoteli i restorani	18594	Vađenje uglja	48372

Obrazovanje: 35674(RS), 35951 (centralna Srbija), 35013 (Vojvodina)

Godišnja inflacija 9,5 odsto U julu u Srbiji deflacija 0,2 odsto

Dok u junu nije bilo inflacije mereno indeksom cena na malo (metodologija Evropske unije), u julu je zabeležena deflacija od 0,2 odsto, navodi Republički zavod za statistiku. U ta dva meseca, na godišnjem nivou, inflacija dostigla nivo od 8,3 odsto (jun 2009/jun 2008.g) odnosno 9,5 odsto (u periodu jul 2009/jul 2008).

Jun 2009. godine

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, najviše prosečne zarade u Srbiji u junu imali su stanovnici opštine Novi Beograd - 48.359, dok su najniže plate imali stanovnici opštine Bela Palanka - 13.146 dinara. Posmatrano po delatnostima, najviše prosečne plate imali su zaposleni u sektoru finansijskog posredovanja - 75.161 dinar, a najmanje plate bile su u proizvodnji odevnih predmeta i krzna - 12.774 dinara.

U vrhu po visini plate su i zaposleni u sektoru vazdušnog saobraćaja sa prosečnim primanjima od 61.863 dinara, zatim zaposleni u sektoru osiguranja i penzijskih fondova - 59.312 dinara, proizvodnji duvanskih proizvoda - 55.589 dinara.

Slede zaposleni u sektoru vađenja sirove nafte i gasa, istraživanja i razvoja, proizvodnji električne energije, gasa i tople vode i proizvodnji koksa i derivata nafte.

Kada se radi o najmanjim prosečnim zaradama, "na dnu" su zaposleni u proizvodnji tekstilnih predmeta i tkanina sa primanjima od 13.753 dinara, zatim zaposleni u preradi i

proizvodnji drveta i plute - 15.072 dinara i proizvodnji kože, predmeta od kože i obuće - 15.405 dinara. Slede zaposleni u proizvodnji nameštaja i sličnih proizvoda, preciznih i optičkih instrumenata, radio, TV i komunikacione opreme, ribarstvu, hotelima i restoranima.

Što se tiče zarada po okruzima, najviše zarade su u Beogradu, gde po primanjima, pored Novog Beograda, prednjače opštine Lazarevac - 47.239 dinara i Stari Grad - 42.261 dinar. Među opštinama sa najvišim platom u Srbiji su i beogradska opština Vračar - 41.527 dinara, Lajkovac - 43.349 dinara, Smederevo - 41.135 dinara i Kosjerić - 42.850 dinara.

Najniže prosečne plate zabeležene su u Topličkom okrugu - 20.868 dinara, gde su najniže plate u opštinama Kuršumlja - 15.049 dinara i Blace - 16.725 dinara. Među opštinama sa najnižim primanjima su i Priboj sa prosečnom platom od 14.720 dinara, zatim Svrlijig - 14.997 dinara, Vladičin Han - 15.164 dinara i Bečej - 16.348 dinara.

УСЛОВИ ЗА ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА

ПИТАЊЕ: Који су услови потребни за наставника теоријске наставе, а који за наставника практичне наставе, у средњим стручним школама?

ОДГОВОР: Чланом 110. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 62/03, 64/03, 58/04, 62/04, 79/05 и 101/05) прописано је, између осталог, да послове наставника у школи може да обавља лице са одговарајућим високим образовањем. Ставом 3. истог члана Закона прописано је да практичну наставу у средњој стручној школи може да обавља и лице са специјализацијом у области медицине, стоматолозије или фармације након стеченог високог образовања; вишим образовањем; као и са средњим образовањем и специјалистичким, односно мајсторским испитом и одговарајућом петогодишњом праксом.

На основу овог овлашћења из Закона, министар доноси, између осталог, и Правилник о врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у стручним школама („Просветни гласник“, бр. 5/91, 1/92, 21/93, 3/94, 7/96, 7/98, 3/99, 6/01, 3/03, 8/03, 11/04, 5/05, 6/05 и 2/07). Одредбама овог правилника прописана је одговарајућа врста стручне спреме за извођење наставе и других облика образовно-васпитног рада у стручним школама. Уколико лице има стечен степен стручни назив који је прописан наведеним правилником, испуњава један од прописаних услова за заснивање радног односа у стручној школи на неодређено време.

Услови за пријем у радни однос наставника, васпитача и стручног сарадника прописани су чланом 111. Закона. Ставом 1. овог члана прописано је да у радни однос у установи може да буде примљен наставник, васпитач и стручни сарадник, под условима прописаним законом и ако: има одговарајуће образовање; има психичку, физичку и здравствену способност за рад са децом и ученицима; и није осуђиван правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање шест месеци, нити је правноснажном пресудом осуђен за кривично дело против достојанства личности и морала.

Чланом 112. Став 1. Закона прописано је да послове наставника, васпитача и стручног сарадника може да обавља лице које има дозволу за рад (у даљем тексту: лиценца). Испит за лиценцу полаже се према Правилнику о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника („Службени гласник РС“, број 22/05).

ПИТАЊЕ: Које образовање, односно степен стручне спреме, има лице које је 1973. године завршило средњу школу за васпитаче у петогодишњем трајању?

ОДГОВОР: Лице које је 1973. године завршило пети разред средње школе за васпитаче и положило завршни испит стекло је образовање на основу Закона о средњем образовању („Службени гласник РС“, бр. 21/67, 19/68, 7/70, 17/71 и 8/72).

Чланом 12. наведеног закона било је прописано да школовање у средњим школама траје, по правилу, четири године. Изузетно се могло основама наставног плана и програма за поједине врсте средњих школа предвидети да школовање у тим школама траје најмање две, а највише пет година.

Према члану 355. став 1. тачка 1. Закона о усмереном образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 14/86, 8/88 и 19/89), средње образовање које је грађанин стекао по дотадашњим прописима изједначено је са четвртим степеном стручне спреме.

Одредбом члана 119. Закона о средњој школи („Службени гласник РС“, бр. 50/92, 24/96, 23/02, 25/02, 62/03, 64/03 и 101/05) прописано је да лице које је стекло право по основу члана 355. став 1. тачка 1. Закона о усмереном образовању и васпитању задржава и даље то правило.

На основу наведеног следи да је такво лице стекло средње образовање које је изједначено са четвртим степеном стручне спреме и сва права по основу стеченог средњег образовања.

ПИТАЊЕ: Да ли стручно веће за област предмета у стручној школи има право да одреди главног и помоћног наставника практичне наставе?

ОДГОВОР: Чланом 65. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 62/03, 64/03, 58/04, 62/04, 79/05 и 101/05) прописано је, између осталог, да је стручно веће за област предмета стручни орган школе. Ставом 6. истог члана Закона прописано је да стручно веће за области предмета чине наставници који изводе наставу из групе сродних предмета.

Надлежности стручних органа (дакле, и стручног већа за област предмета), на основу члана 66. став 1. Закона, јесу: старање о осигу-

рању и унапређивању квалитета образовно-васпитног рада установе; праћење остваривања програма образовања и васпитања; старање о остваривању циљева и задатака образовања и васпитања; вредновање резултата рада наставника, васпитача или стручног сарадника; праћење и утврђивање резултата рада деце и ученика; предузимање мера за јединствен и усклађен рад са децом и ученицима у процесу образовања и васпитања и решавање других стручних питања образовно-васпитног рада. Ставом 2. истог члана Закона прописано је да се надлежност, начин рада и одговорност стручних органа уређује статутом установе.

Прописи из области образовања не познају појмове главни наставник практичне наставе и помоћни наставник практичне наставе, него познају појмове: наставник, васпитач, стручни сарадник и помоћни наставник (бивши сарадник у настави). Такође, ови прописи не садрже овлашћења стручног већа из области предмета за утврђивање статуса у погледу рада наставника.

Структуру и распоред обавеза наставника, васпитача и стручног сарадника у оквиру радне недеље утврђује школа годишњим програмом рада, сагласно члану 125. став 2. Закона.

Такође, чланом 126. став 1. Закона прописано је да наставнику, васпитачу и стручном сараднику сваке школске године директор решењем утврђује статус у погледу рада са пуним или непуним радним временом, на основу програма образовања и васпитања, годишњег програма рада и поделе часова.

ПИТАЊЕ: Да ли ванредни ученици, уписани у школу ради преквалификације или доквалификације, могу да у једној школској години положи све допунске испите?

ОДГОВОР: Преквалификација представља образовање за други образовни профил истог трајања у односу на већ стечено образовање.

Кандидат може да се упише у школу ради преквалификације, с тим што има обавеза да положи допунске испите само из стручних предмета које одреди наставничко веће школе, упоређујући са наставним планом савладаним у претходном образовању, а сагласно члану 46. став 2. Закона о средњој школи („Службени гласник РС“, бр. 50/92, 24/96, 23/02, 25/02, 62/03, 64/03 и 101/05).

Доквалификација представља образовање за други образовни профил дужег трајања у односу на већ стечено образовање.

Према члану 46. став 3. Закона, кандидат може да се упише у школу ради доквалификације, с тим што има обавезу да положи допунске испите из предмета чији садржаји нису претежно исти, допунске испите из предмета који нису били утврђени наставним планом и програмом које је претходно савладао, као и испите завршног разреда, што подразумева и полагање завршног, односно матурског испита.

Ни у једном случају није од утицаја подручје рада у коме је стечено претходно образовање.

Како се кандидат уписује у школу ради преквалификације или доквалификације, нема сметњи да положи све допунске испите у једној школској години. Неопходно је да испите полаже по редоследу разреда, а завршни, односно матурски испит – по полагању свих допунских испита.

ПИТАЊЕ: Да ли раднички и народни универзитети могу да упишу полазнике ради преквалификације?

ОДГОВОР: Прописима из области образовања који су у примени на територији Републике Србије утврђено је да се право на преквалификацију остварује у средњој школи. Чланом 46. став 2. Закона о средњој школи („Службени гласник РС“, бр. 50/92, 24/96, 23/02, 25/02, 62/03, 64/03 и 101/05) прописано је да ученик уписан у школу ради преквалификације полаже испите из стручних предмета које одреди наставничко веће школе. Преквалификација представља образовање за други образовни профил истог трајања као и већ стечено знање.

С обзиром на чињеницу да раднички и народни универзитети нису средње школе, тј. не обављају јавну службу, односно делатност образовања утврђену прописима из области образовања, поступак преквалификације који би се спроводио у радничким и народним универзитетима не би имао карактер образовања. У том случају, такве активности могле би се сматрати курсевима којима би се одређена лица оспособила за обављање појединих послова, али по ваншколским прописима. Самим тим, писмена која би се издала после тако спроведених курсева не би имала карактер јавних школских исправа и не би доказивала стручну спрему, трајање односно степен образовања у смислу прописа из ове области.

OD 144, SAMO JEDAN POLOŽIO

Pre tri godine, Ekonomski fakultet u Bariju potresao je skandal o prodaji ispita, u koji su bili upleteni profesori i administrativni radnici, a sredinom jula ova obrazovna ustanova se ponovo našla na stranicama italijanske štampe, ovog puta zbog katastrofalnog rezultata studenata na ispitu iz matematike.

Kako prenosi agencija Ansa, samo je jedan od ukupno projavljena 144 studenta položio pismeni ispit iz matematike, osvojivši 20 od mogućih 30 bodova.

Proveru znanja iz matematike nisu prošla 82 studenta, dok se 62 nisu pojavila na ispitu ili su odustala tokom polaganja.

I oni koji su pali, i oni koji se nisu pojavili imaju pravo da se prijave za popravni, usmeni deo ispita. Međutim, s obzirom, da su osvojili malo ili nula bodova na pismenom, za uspeh bi trebalo da im se desi pravo čudo.

OTVORENO O SEKSU U ŠKOLI

Od kada je u Velikoj Britaniji seksualno obrazovanje ušlo u škole, seks više nije tabu tema. Ministarstvo zdravlja uvelo je novi pristup temi i sada nastavnici i stručnjaci ne govore samo o tome kako izbeći neželjenu trudnoću i zaštititi se od veneričnih bolesti. Sada decu uče kako je seks lep, pruža zadovoljstvo i dobar za zdravlje.

O tome govori u svojoj najnovijoj brošuri, koja je podeljena roditeljima, nastavnicima i socijalnim radnicima. Cilj ove inicijative, koja je dospela na naslovne strane, jeste da se učenicima prenese poruka da imaju „pravo“ na zadovoljavajući seksualni život, kao i da redovni seks dobro čini za zdravlje.

„Zdravstveni stručnjaci savetuju da uzimamo pet porcija voća ili povrća dnevno, da se bavimo fizičkom aktivnošću najmanje pola sata tri puta nedeljno. Ali, što ne bi preporučili da je i vođenje ljubavi ili masturbiranje dva puta nedeljno zdravo?“, stoji u brošuri.

ALFA-ŽENKE VIŠE ZARAĐUJU

Žene koje imaju muški pristup poslu zarađuju više od koleginica koje su ženstvenije, nežnije u ophođenju, ljubazne i pune empatije, pokazalo je novo britansko istraživanje.

Dosadašnji podaci su pokazivali da udate žene, posebno, oduvek zarađuju manje od muškaraca zato što im poslodavci u startu daju nižu platu, računajući na to da zbog brojnih obaveza u domaćinstvu imaju manje vremena za poslovne obaveze ili projekte. Poslednje istraživanje Univerziteta Eseks skreće pažnju na to da razlog za nižu zaradu žena nije samo eventualni niži stepen njihove produktivnosti već može imati veze sa karakternim osobinama.

Kako je pokazalo istraživanje sprovedeno na 5.603 zaposlenih žena i muškaraca uzrasnog doba između 20 i 60 godina, alfa-ženke zarađuju oko četiri odsto više od pasivnih koleginica. To znači da je muški, agresivniji pristup u ophođenju osnova za bolju zaradu, pa ne čudi zašto većina žena, među kojima je najviše onih nežnih i suptilnih, bez obzira na rezultate i dalje zarađuje manje od muškaraca koji su na istim pozicijama. Dobrota i ljubaznost ženama se očigledno ne isplati, što se može objasniti i time da su prijatni ljudi u konfliktnim situacijama suviše pasivni, pa samim tim, slabiji pregovarači.

S druge strane, neurotične žene, odnosno one koje su sklone napetosti, kao i čestim promenama raspoloženja zarađuju još manje, oko tri odsto. A da se saveznost isplati, pokazuje podatak prema kom žene koje su odgovorne i dosledne zarađuju pet odsto više od nemarnih koleginica.

DEDA I UNUK ZAJEDNO DIPLOMIRALI

Jedan devedesetšestogodišnji Tajvanac završio je fakultet istog dana kad i njegov 64 godine mlađi unuk. Čao Muhe pre šest godina upisao je studije filozofije da bi dao dobar primer svom unuku Zau koji se ulenjio. „Nije dovoljno učio. Zato sam rešio da mu dam dobar primer i upisao fakultet koji je on studirao“, izjavio je Čao, penzionisani univerzitetski profesor. U toku studija Čao nije propustio nijedno predavanje, a kaže da nije imao nikakvih problema da nađe zajednički jezik sa 70 godina mlađim kolegama. Jedini problem bilo mu je nešto slabije pamćenje, zbog čega je morao da uči više nego dvadesetdvogodišnjaci.

Profesor kod koga je diplomirao rekao je da je Čaova neverovatna žedj za znanjem podstakla mnoge studente da drže korak s njim. „Nije samo svog unuka naterao da uči, već i mnoge druge studente koje je bilo sramota da ne mogu da ga prate“, rekao je profesor.

ZABRANILI PSIMA DA LAJU

Vlasti u poljskom gradu Loď zabranili su od skora svim psima da laju, ne samo noću već i preko dana, a pas koji se usudi da pisne izvući će time iz džepa svog vlasnika 111 evra.

Gradska straža dobila je od odbornika novi zadatak kada patrolira gradom.

Policajci su sada dužni i da osluškaju da li neki četvonožni građanin slučajno ne krši zakon i ne priča sa komšijskim psima ili se žali naglas da mu je dosadno, a za taj prekršaj imaju pravo da naplate vlasniku kaznu od 111 evra. «Radi se samo o tome da nam životinje ne narušavaju red i mir. Dešavalo se da neko ode na posao i psa zatvori na osam sati, a pas onda zavija ne dajući susedima mira», rekla je o novoj uredbi za sutrašnji «Đenjik» portparol gradskih vlasti Mažena Korostenjska.

Vlasnici pasa su međutim u panici, pošto kazne nisu male, a iako Korostenjska tvrdi da će pri njihovom razrezivanju policajci koristiti zdrav razum u uredbi je ipak crno na belo da zavisi od procene policajca da li je lajavac već narušio javni red i mir.

«Đenjik» podseća da «psećih» apsurdna u Poljskoj zahvaljujući birokratskim lokalnim odbornicima ima više, te tako u Ščecinu na severu zemlje policijske patrole umesto da koriste gradske kamere da gone zločince i prestupnike usmerili su ih na travnjake gradskih parkova da uhode koji pas je ostavio za sobom smrdljivu gomilicu, a vlasnik je zaboravio da je pokupi.

NAKON POLA VEKA VRATIO KNJIGU

Dejvid Hol, Britanac iz grada Derbija, vratio je knjigu biblioteci koju je pozajmio pre 46 godina. Britanac je iskoristio period za nekažnjeno vraćanje suviše dugo zadržanih knjiga u lokalnoj biblioteci, da bi vratio priručnik koji je pozajmio davne 1963. godine. Dejvid Hol imao je samo deset godina kada je u centralnoj biblioteci u Derbiju za svog oca pozajmio knjigu «Vođenje inženjerske radionice».

Dvadeset godina kasnije knjigu je pronašao na tavanu koji je sređivao nakon očeve smrti. Priručnik je još 26 godina ostao kod njega da bi ga biblioteci vratio tek ovih dana. Za vraćanje knjige sa 46 godina zakašnjenja Hol je trebalo da plati kaznu od skoro 2.000 funti. Hol je, međutim, iskoristio period «amnestije» u biblioteci i knjigu vratio ne rizikujući novčanom kaznu, piše lokalna štampa.